

VLADIMIR LENIN – GRIGORI ZINOVJEV

SOSIALISMI JA SOTA

Socialismi.net
2005

ALKULAUSEET	- 2
I. SOSIALISMIN PERIAATTEET JA VUOSIEN 1914-1915 SOTA	- 3
II. LUOKAT JA PUOLUEET VENÄJÄLLÄ	- 14
III. INTERNATIONAALIN JÄLLEENRAKENTAMINEN	- 18
IV. VENÄJÄN SOSIALIDEMOKRATIAN HAJAANNUKSEN HISTORIA JA NYKYINEN ASEMA	- 22

ALKULAUSE ENSIMMÄISEEN (ULKOMAILLA ILMESTYNEESEEN) PAINOKSEEN

Sotaa on kestänyt jo vuoden. Puolueemme määritteli kantansa sotaan heti sen alettua Keskuskomitean manifestissa*, joka laadittiin syyskuussa 1914 ja julkaistiin (sen jälkeen, kun se oli lähetetty Keskuskomitean jäsenille ja Venäjällä toimiville puolueemme vastuunalaisille edustajille ja kun oli saatu heidän suostumuksensa) marraskuun 1. p:nä 1914 puolueemme pää-äänenkannattajan »Sotsial-Demokratin» 33. numerossa. Edelleen). numerossa (maaliskuun 29. p:nä 1915) julkaistiin Bernin kongressin päätöslauselmat, joissa periaatteemme ja taktiikkamme esitetään tarkemmin.

Venäjällä havaitaan nykyisin joukkojen keskuudessa vallankumouksellisen mielialan ilmeistä nousua. Toisissa maissa on kaikkialla havaittavissa samanlaisen ilmiön merkkejä siitä huolimatta, että omien hallitustensa ja oman porvaristonsa puolelle asettuneiden virallisten sosialidemokraattisten puolueiden enemmistö lamaannuttaa proletariaatin vallankumouksellisia pyrkimyksiä. Tällainen asiointi tekee erittäin tarpeelliseksi sellaisen kirjaseen julkaisemisen, jossa esitetään yhteenveto sosialidemokraattisen taktiikasta sodan suhteen. Julkaistessamme kokonaisuudessaan uudelleen edellä mainitut puolueasiakirjat varustamme ne lyhyillä selityksillä pyrkien ottamaan huomioon kaikki tärkeimmät perustelut porvarillisen ja proletaarisen taktiikan puolesta, joita on esitetty kirjallisuudessa ja puoluekokouksissa.

ALKULAUSE TOISEEN PAINOKSEEN

Tämä kirjaseen on kirjoitettu vuoden 1915 kesällä juuri Zimmerwaldin konferenssin edellä. Se ilmestyi myös saksan ja ranskan kielellä ja julkaistiin täydellisenä norjan kielellä N orjan sosialidemokraattisen nuorison äänenkannattajassa. Kirjaseen saksankielinen painos kuljetettiin illegaalisesti Saksaan Berliiniin, Leipzigiin, Bremeniin ym. kaupunkeihin, joissa Zimmerwaldin vasemmiston kannattajat ja Karl Liebknechtin ryhmä levittivät sitä illegaalisesti. Ranskankielinen laitos julkaistiin illegaalisesti Pariisissa ja sitä levitettiin siellä Ranskan zimmerwaldilaisten toimesta. Venäjänkielistä painosta saatiin toimitetuksi Venäjälle hyvin rajoitettu määrä, ja Moskovassa työläiset kirjoittivat siitä jäljennöksiä käsin.

Julkaisemme nyt tämän kirjaseen täydellisesti kuten asiakirjan. Lukijan on koko ajan muistettava, että kirjaseen on kirjoitettu elokuussa 1915. Se on muistettava etenkin niissä kohdissa; joissa puhutaan Venäjästä: Venäjä oli silloin vielä tsaristinen, Romanovien Venäjä.

Julkaistu 1918 ilmestyneessä kirjaseessa

* Ks. Teosten 21. osaa, s. 11-20. *Toim.*

I LUKU

SOSIALISMIN PERIAATTEET JA VUOSIEN 1914-1915 SOTA

SOSIALISTIEN SUHDE SOTIIN

Sosialistit ovat aina tuominneet kansojen väliset sodat raakalaismaisina ja petomaisina tekoina. Mutta meidän suhteemme sotaan on periaatteellisesti erilainen kuin porvarillisten pasifistien (rauhanpuoltajain ja -saarnaajain) ja anarkistien suhde. Edellisistä me eroamme siinä, että käsitämme sotien ja maan sisällä tapahtuvan luokkataistelun olevan kiertämättömässä yhteydessä toisiinsa, käsitämme sotien hävittämisen olevan mahdotonta ilman luokkien hävittämistä ja sosialismin pystyttämistä, ja myös siinä, että tunnustamme täysin lainmukaisiksi, edistyksellisiksi ja välttämättömiksi kansalaissodat, ts. sodat, joita sorrettu luokka käy sortajaluokkaa vastaan, orjat orjanomistajia vastaan, maaorjatalonpojat tilanherroja vastaan, palkkatyöläiset porvaristoa vastaan. Me marxilaiset eroamme niin pasifisteista kuin anarkisteistakin siinä, että tunnustamme välttämättömäksi tutkia jokaista sotaa erikseen historialliselta kannalta (Marxin dialektisen materialismin näkökannalta). Historiassa on useasti ollut sotia, jotka kaikista, kieltämättä kaikkiin sotiin liittyvistä kauhuista, julmuuksista, onnettomuuksista ja kärsimyksistä huolimatta ovat olleet edistyksellisiä, so. ovat tuottaneet hyötyä ihmiskunnan kehitykselle auttamalla erittäin vahingollisten ja taantumuksellisten laitosten (esimerkiksi itsevaltiuden tai maaorjuuden), Euroopan barbaarisimpien hirmuvaltojen (Turkin ja Venäjän) hävittämistä. Sen vuoksi pitääkin tarkastella nimenomaan nykyisen sodan historiallisia erikoisuuksia.

UUDEN AJAN SOTIEN HISTORIAALLISET TYYPIT

Ranskan suuri vallankumous aloitti uuden aikakauden ihmiskunnan historiassa. Siitä lähtien aina Pariisiin Kommuuniin saakka, vuodesta 1789 vuoteen 1871 asti, olivat sotien eräänä tyyppinä luonteeltaan porvarilliset edistykselliset, kansalliset vapaussodat, Toisin sanoen näiden sotien tärkeimpänä sisältönä ja historiallisena tarkoituksena oli absolutismin ja feodalismien kukistaminen, niiden murtaminen, vieraiden kansallisuuksien harjoittaman sarron hävittäminen. Siksi ne olivat edistyksellisiä sotia, ja kaikki rehelliset, vallankumoukselliset demokraatit samoin kuin kaikki sosialistitkin suhtautuivat aina *tällaisten* sotien aikana myötämielisesti sen maan (so. sen porvariston) menestykseen, joka edisti feodalismien, absolutismin ja vieraiden kansojen sortamisen vaarallisimpien tukipylväiden hävittämistä tai murtamista, Esimerkiksi Ranskan vallankumouksellisissa sodissa ranskalaiset harjoittivat osittain vieraiden maiden ryöstö- ja valloituspolitiikkaa, mutta se ei ollenkaan muuta näiden sotien historiallista perusmerkitystä, sillä ne järkyttivät ja hävittivät koko vanhan, maaorjuudellisen Euroopan feodalismia ja absolutismia. Saksan ja Ranskan sodassa Saksa ryösti Ranskaa, mutta se ei muuta tämän sodan historiallista perusmerkitystä sotana joka vapautti kymmeniin miljooniin nousevan Saksan kansat feodaalisesta pirstoutuneisuudesta ja kahden despoottin, Venäjän tsaarin ja Napoleon III:n sorrosta.

HYÖKKÄYS- JA PUOLUSTUSSODAN VÄLINEN ERO

Vuosien 1789-1871 kausi jätti syviä jälkiä ja vallankumouksellisia muistoja. Ennen feodalismia, absolutismin kukistamista ja vieraiden kansallisuuksien harjoittaman sarron hävittämistä ei voinut olla puhuttakaan sosialismin puolesta käytävän proletarisen taistelun kehittämisestä. Puhuessaan »puolustus»-sodan laillisuudesta *tämän* kauden sotien yhteydessä sosialistit ovat pitäneet silmällä aina nimenomaan näitä päämääriä, pyrkimystä vallankumoukseen keskiaikaisuutta ja maaorjuutta vastaan. Sosialistit ovat aina käsittäneet »puolustus»-sodan tässä mielessä »oikeutetuksi» sodaksi (W. Liebknecht sanoikin kerran niin). Vain tässä mielessä sosialistit ovat tunnustaneet ja tunnustavat nykyäänkin »isänmaan puolustamisen» tai »puolustus»-sodan lailliseksi, edistykselliseksi ja oikeutetuksi. Esimerkiksi jos Marokko julistaisi huomenna sodan Ranskalle, Intia Englannille Persia tai Kiina Venäjälle jne." niin ne olisivat »oikeutettuja»sotia, »puolustus»-sotia *riippumatta* siitä, kuka hyökkää ensiksi ja jokainen sosialisti suhtautuisi myötämielisesti voittoon, jonka sorretut, riippuvaiset, vajaa-oikeuksiset valtiot saavat sortavista orjuuttavista, rosvoavista »suur»-valloista,

Mutta olettakaa, että orjanomistaja, jolla on 100 orjaa, soti orjanomistajaa vastaan, jolla on 200 orjaa, vaatien »oikeudenmukaisempaa» orjien jakamista. Selvää on, että »puolustus»sodan tai »isänmaan puolustamisen» käsitteen soveltaminen tuollaiseen tapaukseen olisi historian väärentämistä ja käytännöllisesti se olisi ovelien orjanomistajien harjoittamaa rahvaan, pikkuporvariston, tietämättömien ihmisten suoranaista pettämistä. Juuri sillä tavalla, siis »kansallisen» ideologian ja isänmaan puolustamisen käsitteen avulla pettääkin nykyinen, imperialistinen porvaristo kansoja nykyisessä orjanomistajain välisessä sodassa, jota käydään orjuuden säilyttämiseksi ja koventamiseksi.

NYKYINEN SOTA ON IMPERIALISTISTA SOTAA

Melkein kaikki tunnustavat nykyisen sodan imperialistiseksi sodaksi, mutta useimmiten vääristelevät tätä käsitettä, joko soveltavat sitä toiseen sotivaan puoleen tahi yrittävät ainakin selittää mahdolliseksi sen, että tällä sodalla on porvarillis-edistyksellinen, kansallisen vapaussodan merkitys. Imperialismi on kapitalismin korkein kehitysaste, joka on saavutettu vasta 20. vuosisadalla. Vanhat kansallisvaltiot, joita muodostamatta kapitalismi ei kyennyt kukistamaan feodalismia, kävivät sille ahtaiksi. Kapitalismi on kehittänyt keskityksen niin pitkälle, että syndikaatit, trustit ja miljardöörikapitalistien yhtymät ovat kaapanneet haltuunsa kokonaisia teollisuusaloja, ja miltei koko maapallo on jaettu näiden »pääoman valtioiden» kesken joko siirtomaiden muodossa tahi kietomalla vieraita maita tuhansin sitein finanssiriiston pauloihin. Vapaakaupan ja kilpailun tilalle ovat tulleet pyrkimykset monopolien muodostamiseen, maiden anastamiseen pääoman sijoitusta ja raaka-aineiden tuontia varten jne. Kansakuntien vapauttajasta, jona kapitalismi oli taistelussa feodalismia vastaan, imperialistinen kapitalismi on muuttunut suurimmaksi kansakuntien sortajaksi. Kapitalismi on muuttunut edistyksellisestä taantumukseksi, se on siinä määrin kehittänyt tuotantovoimia, että ihmiskunnan on joko siirryttävä sosialismiin tahi kärsittävä vuosia ja jopa vuosikymmeniä »suur»valtojen aseellista taistelua, jota ne käyvät säilyttääkseen keinoitekoisesti kapitalismin siirtomaiden, monopolien, erioikeuksien ja kaikenlaisen kansallisuussarron avulla.

SOTA SUURIMPIEN ORJANOMISTAJIEN VÄLILLÄ ORJUUDEN SÄILYTTÄMISEKSI JA LUJITTAMISEKSI

Selittääksemme imperialismiin merkitystä esitämme tarkat tiedot maailman jaosta ns. »suur»-valtojen kesken (so. valtojen kesken, joilla on menestystä suurrosvouksessa):

Maailman jako orjanomistajain »suur»-valtojen kesken:

	Siirtomaat 1 8 7 6		1 9 1 4		Emämaat 1 9 1 4		Yhteensä	
	neliö- metriä	asukkaita	neliö- metriä	asukkaita	neliö- metriä	asukkaita	neliö- metriä	asukkaita
	miljoonaa		miljoonaa		miljoonaa		miljoonaa	
»Suur»-vallat								
Englanti.....	22,5	251,9	33,5	393,5	0,3	46,5	33,8	440,0
Venäjä.....	17,0	15,9	17,4	33,2	5,4	136,2	22,8	169,4
Ranska.....	0,9	6,0	10,6	55,5	0,5	39,6	11,1	95,1
Saksa.....	--	--	2,9	12,3	0,5	64,9	3,4	77,2
Japani.....	--	--	0,3	19,2	0,4	53,0	0,7	72,2
Pohjois-Amerikan Yhdysvallat.....	--	--	0,3	9,7	9,4	97,0	9,7	106,7
Kuusi »suur»- valtaa.....	40,4	273,8	65,0	523,4	16,5	437,2	81,5	960,6
Siirtomaat, jotka <i>eivät</i> kuulu suurvalloille (vaan Belgialle, Hollannille ym. valtioille).....			9,9	45,3			9,9	45,3
Kolme »puolisiirtomaata» (Turkki, Kiina ja Persia)								
			<i>Yhteensä</i>				105,9	1367,1
Muut valtiot ja maat							28,0	289,0
Koko maapallo (ilman napa-alueita)							133,9	1657,0

Tästä näkyy, miten kansat, jotka vuosina 1789-1871 taistelivat suurimmalta osaltaan toisten etunenässä vapauden puolesta, ovat nyt, vuoden 1876 jälkeen, muuttuneet korkealle kehittyneen ja »ylikypsyneen» kapitalismin perustalla koko maapallon väestön ja kansakuntien enemmistön sortajiksi ja orjuuttajiksi. Vuodesta 1876 vuoteen 1914 kuusi »suur»-valtaa kahmi itselleen 25 miljoonaa neliökilometriä, so. alueen, joka on 21/ kertaa suurempi kuin koko Eurooppa! Kuusi valtakuntaa orjuuttaa *yli puolta miljardia* (523 miljoonaa) siirtomaa-asukasta. Jo kaista 4»suur»-valtojen asukasta kohti tulee 5 asukasta »näiden» siirtomaissa. Ja kaikille on tunnettua, että siirtomaat on valloitettu tulella ja miekalla, että siirtomaissa väestöä kohdellaan petomaisesti, että sitä riistetään tuhansin tavoin (pääoma viennin, toimilupien jne. avulla, petkuttamalla tavaroita myytäessä, alistamalla siirtomaaväestö» hallitsevan» kansakunnan viranomaisten alaiseksi ja niin edelleen ynnä muuta sen tapaista) Englannin ja Ranskan porvaristo pettää kansaa sanoessaan käyvänsä sotaa kansojen ja Belgian vapauden puolesta: itse asiassa se sotii säilyttääkseen

siirtomaat, joita se on kahminut itselleen kohtuuttoman paljon. Saksan imperialistit vapauttaisivat heti Belgian ym., jos englantilaiset ja ranskalaiset jakaisivat »kristillisesti» siirtomaansa heidän kanssaan. Tilanteen omalaatuisuus on siinä, että tässä sodassa siirtomaiden kohtalot ratkaisee sota, jota käydään mannermaalla. Porvarillisen oikeudenmukaisuuden ja kansallisen vapauden (tahi kansakuntien olemassaolo-oikeuden) kannalta Saksa olisi Englantiin ja Ranskaan verrattuna ehdottomasti oikeassa, sillä Saksalle on »tehty vääryyttä» siirtomaiden jaossa, sen viholliset sortavat paljon lukuisampia kansakuntia kuin Saksa, ja sen liittolaismaassa Itävallassa sorretut slaavilaiset nauttivat epäilemättä suurempaa vapautta kuin tsaristisella Venäjällä, todellisessa »kansojen vankilassa». Mutta Saksahan ei sodi kansakuntien vapauttamisen, vaan niiden sortamisen puolesta. Sosialistien tehtävänä ei ole auttaa nuorempaa ja voimakkaampaa rosvoa (Saksaa) vanhempien ja enemmän ahmineiden rosvojen ryöstämisessä. Sosialistien on käytettävä hyväkseen rosvojen välistä taistelua kukistaakseen ne kaikki. Sitä varten sosialistien on ennen kaikkea sanottava kansalle totuus, nimittäin se, että tämä sota on kolmessa mielessä orjanomistajain sotaa orjuuden lujittamiseksi. Se on ensinnäkin sotaa siirtomaaorjuuden lujittamiseksi siirtomaiden »oikeudenmukaisemman» jaon ja niiden »yksimielisemmän» jatkuvan riiston kautta; toiseksi se on sotaa vieraiden kansakuntien sarron lujittamiseksi »suur»-valtojen sisällä, sillä niin Itävalta kuin Venäjäkin (Venäjä paljon enemmän ja paljon pahemmin kuin Itävalta) pystyy pystyssä vain tuollaisen sarron avulla tehostaen sitä sodalla; kolmanneksi se on sotaa palkkaorjuuden lujittamiseksi ja jatkamiseksi, sillä proletariaatti on jaettu kahtia ja poljettu, mutta kapitalistit hyötyvät rikastuen sodasta, lietsoen kansallisia ennakkoluuloja ja voimistaen taantumusta, joka on nostanut päätään kaikissa, jopa vapaimmissakin ja tasavaltaisimmissakin maissa.

»SOTA ON POLITIIKAN JATKAMISTA TOISIN (NIMENOMAAN VÄKIVALTAISIN) KEINOIN»

Tämä kuuluisa mietelause kuuluu Clausewitzille, eräälle syvämietteisimmistä kirjailijoista sotakysymysten alalla. Marxilaiset ovat aina pitäneet täydellä syyllä tuota väittämää teoreettisena perustana katsomuksilleen kunkin kyseisen sodan merkityksestä. Marx ja Engels tarkastelivat aina erilaisia sotia juuri tältä kannalta.

Soveltakaa tuota käsitystä nykyiseen sotaan. Te huomaatte, että vuosikymmenien ajan, miltei puoli vuosisataa, sekä Englannin, Ranskan, Saksan, Italian, Itävallan että Venäjän hallitusten ja hallitsevien luokkien politiikkana on ollut siirtomaiden rosvoaminen, vieraiden kansakuntien sortaminen ja työväenliikkeen tukahduttaminen. Nimenomaan tätä ja vain tätä politiikkaa jatketaan nykyisessäkin sodassa. Muun muassa sekä Itävallassa että Venäjällä politiikkana on ollut rauhan ja sodan aikana kansakuntien orjuuttaminen eikä niiden vapauttaminen. Sitä vastoin Kiinassa, Persiassa, Intiassa ja muissa riippuvaisuussuhteissa olevissa maissa me olemme viimeisten vuosikymmenien aikana nähneet harjoitettavan kymmenien ja satojen miljoonien ihmisten kansalliseen elämään herättämisen ja taantumuksellisten »suur»-valtojen sarrasta vapauttamisen politiikkaa. Tällaisella historiallisella pohjalla tapahtuva sota voi nytkin olla porvarillis-edistyksellistä, kansallista vapaussotaa.

Ei tarvitse muuta kuin luoda silmäys nykyiseen sotaan silti kannalta, että se on »suur»-valtojen ja niiden sisällä olevien perusluokkien politiikan jatkoa, jotta voitaisiin huomata heti kuinka huutavan historian vastainen, valheellinen ja teennäinen on se mielipide, että nykyisessä sodassa voitaisiin muka pitää oikeutettuna »isänmaan puolustuksen» ajatusta.

BELGIAN ESIMERKKI

Kolmiliiton (nyt neliliiton) sosialisovinitit (Venäjällä Plehanov ja kumpp.) viittaavat halukkaimmin Belgian esimerkkiin. Mutta tämä esimerkki puhuu heitä vastaan. Saksan imperialistit loukkasivat julkeasti Belgian puolueettomuutta, kuten ovat aina ja kaikkialla tehneet sotivat valtiot, jotka tarpeen tullen ovat polkeneet maahan *kaikki* sopimukset ja sitoumukset Olettakaamme, että kaikki kansainvälisten sopimusten noudattamisesta kiinnostuneet valtiot julistaisivat sodan Saksalle vaatien Belgian vapauttamista ja hyvityksen antamista sille. Sosialistien myötätunto olisi siinä tapauksessa tietysti Saksan vihollisten puolella. Mutta kysymyshän on juuri siitä, että »kolmi(neli-)liitto» *ei* käy sotaa Belgian vuoksi: se tiedetään mainiosti ja vain teeskentelijät salaavat sen. Englanti ryöstää Saksan siirtomaita ja Turkkia, Venäjä Galitsiaa ja Turkkia, Ranska pyrki saamaan haltuunsa Elsass-Lothringenin ja jopa Reinin vasemman rannankin; Italian kanssa on solmittu sopimus saaliinjaosta (Albania, Vähä-Aasia); Bulgarian ja Romanian kanssa hierotaan samoin kauppoja saaliinjaosta. Nykyisten hallitusten käymän nykyisen sodan pohjalla *ei* Belgiaa *voida* auttaa *muuten* kuin auttamalla Itävallan tai Turkin kuristamista jne.! Mitä tekemistä tässä on »isänmaan puolustuksella»? Siinä juuri on imperialistisen sodan erikoisuus, sodan, jota historiallisesti aikansa elänee taantumukselliset porvarihallitukset käyvät keskenään saadakseen sortaa muita kansakuntia. Se, joka puolustaa nykyiseen sotaan osallistumista, ikuistaa kansakuntien imperialistista sortoa. Se joka kehottaa käyttämään hallitusten nykyisiä vaikeuksia sen taistelun hyväksi, jota käydään yhteiskunnallisen vallankumouksen puolesta, puolustaa todella kaikkien kansakuntien todellista vapautta, joka on toteutettavissa vasta sosialismin aikana.

MINKÄ PUOLESTA VENÄJÄ SOTII?

Venäjällä on uusimmantyyppinen kapitalistinen imperialismi näyttänyt täydellisesti olemuksensa tsarismien politiikassa, jota harjoitetaan Persian, Mantšurian ja Mongolian suhteen, mutta yleensä Venäjällä vallitsee sotilaallinen ja feodaalinen imperialismi. Maailmassa ei ole missään sellaista maan väestön enemmistöön kohdistettua sortoa kuin Venäjällä: isovenäläiset käsittävät vain 43 % väestöstä, so. vähemmän kuin puolet, ja kaikki muut ovat vierasheimoisina oikeudettomassa asemassa. Venäjän 170-miljoonaisesta väestöstä on *noin 100 miljoonaa* sorrettuja ja oikeudettomia. Tsarismi sotii anastaakseen Galitsian ja tukahduttaakseen lopullisesti ukrainalaisten vapauden, anastaakseen Armenian, Konstantinopolin jne. Tsarismi pitää sotaa keinona, jonka avulla se voi kääntää huomion pois tyytymättömyyden kasvusta maassa ja tukahduttaa kasvavan vallankumouksellisen liikkeen. Jokaista kahta isovenäläistä kohti Venäjällä on nyt 2-3 oikeudetonta »vierasheimoista»: tsarismi pyrkii sodan avulla lisäämään Venäjän sortamien kansakuntien määrää, varmistamaan niiden sarron ja murtamaan siten myös itse isovenäläisten taistelun vapauden puolesta. Vieraiden kansojen sortamisen ja ryöstämisen mahdollisuus vakiinnuttaa taloudellista lamatilaa, sillä tuotantovoimien kehittämisen asemesta on tulolähteenä useinkin vierasheimoisten puolifeodaalinen riisto. Näin ollen Venäjän taholta sota on erittäin taantumuksellista ja luonteeltaan vapaudenvastaista.

MITÄ ON SOSIALIŠOVINISMI?

Sosiališovinismi on isänmaan puolustamisen aatteen ajamista nykyisessä sodassa. Edelleen tästä aatteesta johtuu kieltäytyminen luokkataistelusta sodan aikana, äänestäminen sotamäärärahojen puolesta jne. Todellisuudessa sosiališovinistit harjoittavat proletariaatinvastaista, porvarillista politiikkaa, sillä itse asiassa he eivät puolla sellaista »isänmaan puolustamista», mikä merkitsisi taistelua vieraiden kansallisuuksien harjoittamaa sortoa vastaan, vaan puoltavat yksien tai toisten »suur»-valtojen, »oikeutta» ryöstää siirtomaita ja sortaa vieraita kansoja. Sosiališovinistit petkuttavat kansaa toistelemalla porvariston perässä että sotaa käydään muka kansakuntien vapauden ja olemassa olon suojelemiseksi, ja he siirtyvät siten porvariston puolelle proletariaattia vastaan. Sosiališoviniteihin kuuluvat ne, jotka puolustavat ja kaunistelevat *jommankumman* sotivan valtioryhmän hallituksia ja porvaristoa, samoin kuin nekin, jotka Kautskyn tavoin tunnustavat, että *kaikissa* sotivissa maissa sosialisteilla on samanlainen oikeus »puolustaa isänmaataan». Ollen itse asiassa »oman» (tahi yleensä kaikkinaisen) imperialistisen porvariston etuoikeuksien ja erikoisetujen, ryöstön ja väkivallan puolustelu: sosiališovinismi on kaikkien sosialististen vakaumusten ja Baselin kansainvälisen sosialistikongressin päätöksen täydellistä kavaltamista.

BASELIN MANIFESTI

Manifesti sodasta, mikä hyväksyttiin yksimielisesti Baselissa 1912, tarkoittaa juuri sitä Englannin ja Saksan sekä näiden ny kyisten liittolaisten sotaa, joka sitten syttyikin 1914. Manifestissa sanotaan suoraan, ettei mikään kansan etu voi oikeuttaa sellaista sotaa, jota käydään »kapitalistien voittojen ja hallitsijasukujen etujen tähden» suurvaltojen imperialistisen ryöstöpolitiikan pohjalla. Manifestissa sanotaan suoraan, että sota on vaarallinen »hallituksille» (poikkeuksetta kaikille hallituksille), siinä osoitetaan niiden pelkäävän »proletaarista vallankumousta» ja viitataan aivan selvästi vuoden 1871 kommuunin ja vuoden 1905 loka-joulukuun esimerkkiin, *so. vallankumouksen ja kansalaissodan esimerkkiin*. Näin ollen Baselin manifesti määrittelee juuri täti sotaa varten taktiikaksi työläisten vallankumouksellisen taistelun kansainvälisessä mitassa omia hallituksiaan vastaan, siis proletaarisen vallankumouksen taktiikan. Baselin manifesti toista: Stuttgartin päätöslauselman sanat, että sodan syttyessä sosialistien on käytettävä hyväkseen sodan aiheuttamaa »taloudellista ja poliittista kriisiä» »jouduttaakseen kapitalismin häviötä», *so. käytettävä hyväkseen sodan hallituksille tuomia vaikeuksia ja joukkojen suuttumusta sosialistisen vallankumouksen suorittamista varten*.

Sosiališoviniestien politiikka, niiden harjoittama sodan puoltaminen porvarillisten vapausaatteiden näkökannalta, niiden sallima »isänmaan puolustaminen», määrärahojen puolesta äänestäminen, ministeristöihin meno ym. ym. on suoranaista sosialismin kavaltamista, mikä on selitettävissä, kuten alempana näemme, vain sillä, että Euroopan puolueiden enemmistön sisällä on päässyt voitolle opportunisti ja kansallisliberaalinen työväen politiikka.

VÄÄRIÄ VIITTAUKSIA MARXIIN JA ENGELSIIN

Venäläiset sosialisovinitit (Plehanov etunenässään) viittaavat Marxin taktiikkaan vuoden 1870 sodassa; saksalaiset (Lenschin, Davidin ja kumpp. tyyppiset) sosialisovinitit viittaavat Engelsin v. 1891 lausumiin sanoihin, että saksalaisten sosialistien velvollisuus on puolustaa isänmaataan, jos sota syttyy samanaikaisesti (Venäjää ja Ranskaa vastaan; vihdoin Kautskyn tyyppiset sosialisovinitit, jotka tahtovat sovittaa ja laillistaa kansainvälisen sovinismin, viittaavat siihen, että Marx ja Engels tuomitessaan sodat asettuivat siitä huolimatta aina, vuosista 1854-1855 vuosiin 1870-1871 ja vuosiin 1876-1877 saakka, jommankumman sotivan valtion puolelle, kun kerran sota oli kuitenkin syttynyt.

Kaikki nämä viittaukset ovat Marxin ja Engelsin katsantokantojen inhottavaa vääristelyä porvariston ja opportunistien mieliksi, aivan samoin kuin anarkisti Guillaumen ja kumpp. kirjoitelmat väärentävät Marxin ja Engelsin katsantokantoja anarkismin puolustamiseksi. Vuosien 1870-1871 sota oli Saksan taholta; historiallisesti edistyksellistä aina siihen saakka, kunnes Napoleon III voitettiin, sillä Napoleon III ja tsaari olivat monia vuosia sortaneet Saksaa ja pitäneet siellä yllä feodaalista pirstoutuneisuutta. Mutta heti kun sota muuttui Ranskan ryöstöksi (Elsassin ja Lothringenin annektointi), niin Marx ja Engels tuomitsivat päättäväisesti saksalaiset. Ja jo tuon sodan alussa Marx ja Engels hyväksyivät Bebelin ja Liebknechtin kieltäytymisen äänestämästä sotamäärärahojen puolesta ja neuvoivat sosialidemokraatteja, etteivät nämä sulautuisi yhteen porvariston kanssa, vaan puolustaisivat proletariaatin itsenäisiä luokkaetuja. Tästä porvarillis-edistyksellisestä ja kansallisesta vapaussodasta annetun arvion soveltaminen nykyiseen imperialistiseen sotaan on totuuden pilkkaamista. Sama koskee vieläkin suuremmassa määrässä vuosien 1854-1855 sotaa sekä kaikkia sotia, jotka käytiin 19. vuosisadalla, jolloin ei ollut *ei* nykyistä imperialismia, *ei* kypsyneitä objektiivisia sosialismin edellytyksiä *eikä* sosialistisia joukkopuolueita *kaikissa* sotivissa maissa, so. ei ollut nimenomaan niitä ehtoja, joista Baselin manifesti johti taktiikaksi »proletaarisen vallankumouksen» suurvaltojen välisen sodan *yhteydessä*.

Ken nyt viittaa siihen, miten Marx suhtautui *edistyksellisen* porvariston kauden sotiin, ja unohtaa Marxin sanat: »työläisillä ei ole isänmaata», sanat, jotka koskevat *nimenomaan* taantumuksellisen, aikansa eläneen porvariston kautta, sosialistisen vallankumouksen kautta, hän väärentää julkeasti Marxia ja soluttaa sosialistisen katsantokannan tilalle porvarillisen katsantokannan.

INTERNATIONAALIN VARARIKKO

Koko maailman sosialistit ilmoittivat juhlallisesti Baselissa vuonna 1912, että he pitävät lähenevää Euroopan sotaa *kaikkien* hallitusten »rikollisena» ja mitä taantumuksellisimpana tekona joka tulee jouduttamaan kapitalismin romahdusta synnyttämällä kiertämättä vallankumouksen kapitalismia vastaan. Syttyi sota ja alkoi kriisi. Suurin osa sosialidemokraattisista puolueista alkoi vallankumouksellisen taktiikan asemesta harjoittaa taantumuksellista taktiikkaa asettuen omien hallitustensa ja oman porvaristonsa puolelle. Tämä sosialismin pettäminen merkitsee II (1889-1914) Internationaalinen vararikkoa. ja meidän on tehtävä itsellemme selväksi, mikä on aiheuttanut tuon vararikon, mikä on synnyttänyt sosialisovinismin ja antanut sille voimaa.

SOSIALIŠOVINISMI ON TÄYDELLISINTÄ OPPORTUNISMIA

Koko II Internationaalin kaudella käytiin kaikkialla sosialidemokraattisten puolueiden sisällä taistelua vallankumouksellisen ja opportunisti sen siiven välillä. Useissa maissa tämä taistelu johti hajaannukseen (Englanti, Italia, Hollanti, Bulgaria) Yksikään marxilainen ei epäillyt, sitä, että opportunisti ilmentää porvariston politiikkaa työväenliikkeessä, että se ilmentää pikkuporvariston intressejä sekä työläisten mitättömän pienet porvarillistuneen osan liittoutumista »oman» porvaristonsa kanssa proletaarijoukkojen, sorrettujen joukkojen etuja vastaan.

19. vuosisadan lopulla vallinneet objektiiviset olosuhteet voimistivat huomattavasti opportunistia, johtivat siihen, että porvarillisen legaalisuuden käyttö muuttui orjamaiseksi mataluudeksi sen edessä, muodostui työväenluokan byrokratian ja aristokratian pieni kerros ja sosialidemokraattisten puolueiden riveihin tuli paljon pikkuporvarillisia »mukana kulkijoita».

Sota joudutti kehitystä muuttaen opportunistin sosialisovinisiksi, muuttaen opportunistien ja porvariston salaisen liiton julkiseksi. Samalla sotilasviranomaiset julistivat kaikkialla sotatilan ja ottivat käyttöön kuonokopan työläisjoukkoja varten. joiden miltei kaikki vanhat johtajat siirtyivät porvariston puolelle.

Opportunistin ja sosialisovinismin taloudellinen perusta on sama: mitättömän pienen etuoikeutetun työläiskerroksen ja pikkuporvariston edut, joista kumpikin puolustaa etuoikeutettua asemaansa ja »oikeuttaan» muruihin niistä voitoista, joita »niiden» kansallinen porvaristo saa vieraiden kansakuntien ryöstämisestä, suurvalta-asemansa etuisuudesta jne.

Opportunistin ja sosialisovinismin aatteellis-poliittinen sisältö on sama: luokkien yhteistoiminta niiden välisen taistelun asemesta, kieltäytyminen vallankumouksellisista taistelukeinoista, »oman» hallituksensa auttaminen, kun se on tukalassa asemassa, sen sijaan, että sen vaikeuksia käytettäisiin hyväksi vallankumousta varten. Kun otetaan kaikki Euroopan maat yleensä, kun ei kiinnitetä huomiota yksityisiin henkilöihin (vaikkapa he olisivat kaikkein arvovaltaisimpiakin), niin osoittautuu, että juuri opportunistinen *virtaus* on tullut sosialisovinismin tärkeimmäksi tukipylvääksi, mutta vallankumouksellisten leiristä kuuluu miltei kaikkialta enemmän tai vähemmän johdonmukainen protesti sitä vastaan. Ja jos otetaan esimerkiksi suuntaryhmittymät Stuttgartin kansainvälisessä sosialistikongressissa v. 1907, niin osoittautuu, että kansainvälinen marxilaisuus oli imperialismia vastaan, mutta kansainvälinen opportunisti oli jo silloin sen kannalla.

YHTENÄISYYS OPPORTUNISTIEN KANSSA MERKITSEE TYÖLÄISTEN JA »OMAN» KANSALLISEN PORVARISTON LIITTOA, KANSAINVÄLISEN VALLANKUMOUKSELLISEN TYÖVÄENLUOKAN HAJOTTAMISTA

Edellisellä kaudella, ennen sotaa, opportunistia pidettiin usein vaikkakin »poikkeamana», »äärimmäisyytenä», mutta sittenkin sosialidemokraattisen puolueen laillisena, elimellisenä osana. Sota osoitti, että tulevaisuudessa se on mahdotonta. Opportunisti »kypsyi», se näytteli loppuun osansa porvariston emissaarina työväenliikkeessä. Yhtenäisyys opportunistien kanssa muuttui pelkäksi ulkokultaisuudeksi, josta näemme esimerkin Saksan sosialidemokraattisessa puolueessa. Kaikissa tärkeissä tapauksissa (esimerkiksi elokuun 4. pnä suoritettua äänestyksessä) opportunistit esiintyivät

uhkavaatimuksineen ja toteuttavat sitä käyttäen hyväkseen lukuisia yhteyksiään porvaristoon, enemmistöään ammattiliittojen hallinnoissa jne. *Yhtenäisyys* opportunistien kanssa merkitsee nyt *itse asiassa* työväenluokan alistamista »oman» kansallisen porvaristonsa alaiseksi, liitto sen kanssa vieraiden kansakuntien sortamiseksi ja taistelun käymiseksi suurvaltalaisetuoikeuksien puolesta, samalla kun se on kaikkien maiden vallankumouksellisen proletariaatin *hajottamista*.

Niin raskasta kuin taistelu monissa järjestöissä vallalla olevia opportunisteja vastaan erillisissä tapauksissa onkin, niin omalaatuista kuin työväenpuolueiden opportunisteista puhdistamisen prosessi eri maissa onkin, tämä prosessi on kiertämätön ja hedelmällinen. Reformistinen sosialismi kuolee pois; uudestaan syntyvä sosialismi »on oleva vallankumouksellista, leppymätöntä, kapinallista», kuten ranskalainen sosialisti Paul Golay on aivan oikein sanonut.

»KAUTSKYLAISSUUS»

Kautsky, II Internationaalin suurin auktoriteetti, on mitä tyypillisin ja selvin esimerkki siitä, miten marxilaisuuden tunnustaminen sanoissa on johtanut käytännössä sen muuttumiseen »struvelaisuudeksi» tai »brentanolaisuudeksi». Me näemme saman myös Plehanovilla. Ilmeisillä sofismeilla karsitaan marxilaisuudesta pois sen elävä vallankumouksellinen henki, marxilaisuudesta tunnustetaan *kaikki, paitsi* vallankumouksellisia taistelukeinoja, niiden propagointia ja valmistelua, joukkojen kasvattamista juuri siihen suuntaan. Kautsky »sovittelee» aatteettomasti keskenään sosialisövinismin perusajatusta, isänmaan puolustuksen tunnustamista nykyisessä sodassa, ja sitä vasemmistolaisille tehtyä diplomaattista, näennäistä myönnytystä joka ilmeni sotamäärärahojen äänestyksestä pidättymisenä ja oman oppositiokantansa tunnustamisena sanoissa yms. Kautsky joka vuonna 1909 kirjoitti kokonaisen kirjan vallankumousten kauden lähenemisestä sekä sodan ja vallankumouksen yhteydestä toisiinsa, Kautsky, joka vuonna 1912 allekirjoitti Baselin manilestin lähestyvän sodan vallankumouksellisesta hyväksikäytämisestä, puolustelee ja kaunistelee nyt kaikin tavoin sosialisövinismia ja yhtyy Plehanovin tavoin porvaristoon tehdäkseen pilkkaa kaikista vallankumousajatuksista, kaikista askelista välitöntä vallankumous taistelua kohti.

Työväenluokka ei voi täyttää yleismaailmallista vallankumouksellista tehtävänsä, ellei se käy leppymätöntä sotaa tuota luopuruutta, selkärangattomuutta, opportunistin palvontaa ja vertaansa vailla olevaa marxilaisuuden teoreettista mataloittamista vastaan. Kautskylaisuus ei ole sattuma, vaan sosiaalinen tulos II Internationaalin ristiriidoista, siitä, että uskollisuus marxilaisuudelle sanoissa ja opportunistin alaiseksi alistuminen käytännössä ovat yhdistyneet toisiinsa.

Eri maissa tuo »kautskylaisuuden» pahin petollisuus esiintyy eri muodoissa. Hollannissa Roland Holst torjuu ajatuksen isänmaan puolustamisesta, mutta puoltaa yhtenäisyyttä opportunistien puolueen kanssa. Venäjällä Trotski, joka samoin hylkää tuon ajatuksen, puoltaa niin ikään yhtenäisyyttä opportunisti sen ja sovinistisen »Naša Zarjan» ryhmän kanssa. Romaniassa Rakovski julistaa sodan Internationaalin vararikoon syyllistyneelle opportunistille, mutta samalla on valmis tunnustamaan oikeaksi isänmaan puolustamisen ajatuksen. Kaikki tuo on sen pahan ilmenemistä, jonka hollantilaiset marxilaiset (Górter, Pannekoek) ovat nimittäneet »passiiviseksi radikalismiksi» ja joka on viime kädessä sitä, että vallankumouksellinen marxilaisuus vaihdetaan teoriassa eklektisismiin ja käytännössä nöyryyteen tai voimattomuuteen opportunistin edessä.

MARXILAISTEN TUNNUS ON VALLANKUMOUKSELLISEN SOSIALIDEMOKRATIAN TUNNUS

Sota on synnyttänyt epäilemättä mitä kireimmän kriisin ja kärjistänyt tavattomasti joukkojen hätää. Tämän sodan taantumuksellinen luonne, *kaikkien* maiden porvariston hävyttömän valheellinen ryöstöpyrkimystensä verhoaminen »kansallisella» ideologialla, kaikki tämä synnyttää kiertämättä objektiivisen vallankumouksellisen tilanteen pohjalla vallankumouksellisia mielialoja joukoissa. Velvollisuutenamme on auttaa käsittämään nämä mielialat, syventää ja muotoilla niitä. Tätä tehtävää tulkitsee oikein ainoastaan tunnus imperialistisen sodan muuttamisesta kansalaissodaksi, ja *kaikkalainen* johdonmukainen luokkataistelu sodan aikana, kaikkalainen vakavasti toteutettu »joukkotoiminta»-taktiikka vie kiertämättä siihen. Mahdotonta on tietää, ensimmäisenkö vai toisen suurvaltojen imperialistisen sodan yhteydessä, sen aikana vai sen jälkeen leimahtaa liekkiinsä voimakas vallankumousliike, mutta joka tapauksessa meidän ehdoton velvollisuutemme on tehdä työtä järjestelmällisesti ja horjumatta nimenomaan siihen suuntaan.

Baselin manifesti viittaa suoraan Pariisin Kommuunin esimerkkiin, so. hallitusten välisen sodan muuttamiseen kansalaissodaksi. Puoli vuosisataa sitten proletariaatti oli liian heikko, sosialismin objektiiviset edellytykset eivät olleet vielä kypsyneet, ei voinut vielä olla vallankumouksellisten liikkeiden yhtenäisyyttä ja yhteistoimintaa kaikissa sotivissa maissa, Pariisin työläisten erään osan viehättyneisyys »kansalliseen ideologiaan» (vuoden 1792 perinteisiin) oli heidän pikku porvarillista heikkouttaan, jonka Marx pani aikanaan merkille ja joka oli kommuunin vararikon syitä. Puolen vuosisadan kuluttua siitä ei enää ollut silloista vallankumousta heikentäneitä ehtoja, ja nykyään on anteeksiantamatonta, jos sosialisti suostuu siihen, että kieltäydytään toimimasta juuri Pariisin kommunardien hengessä.

ESIMERKKI VELJEILYSTÄ AMPUMAKAIVANNOISSA

Kaikkien sotivien maiden porvarilliset lehdet ovat esittäneet esimerkkejä sotivien kansakuntien sotilaiden veljeilystä jopa ampumakaivannoissakin. Ja se, että sotilasviranomaiset (Saksassa, Englannissa) ovat julkaisseet drakonisia asetuksia tuota veljeilyä vastaan, on osoittanut, että hallitukset ja porvaristo ovat pitäneet sitä merkitykseltään vakavana. Kun kerran veljeilytapaukset ovat olleet mahdollisia aikana, jolloin Länsi-Euroopan sosialidemokraattisten puolueiden huippukerroksissa opportunisti on saanut täydellisen herruuden ja koko sosialidemokraattinen lehdistö sekä II Internationaalin kaikki auktoriteetit tukevat sosialisövinismia, niin se osoittaa meille, miten paljon olisi voitu lyhentää nykyistä rikollista, taantumuksellista orjanomistajain käymää sotaa ja järjestää vallankumouksellista kansainvälistä liikettä, jos edes kaikkien sotivien maiden vasemmistososialistit olisivat tehneet järjestelmällistä työtä siihen suuntaan.

ILLEGAALISEN JÄRJESTÖN MERKITYS

Koko maailman tunnetuimmat anarkistit ovat yhtä suuresti kuin opportunistitkin häväisseet tässä sodassa itsensä sosialisövinismilla (Plehanovin ja Kautskyn hengessä). Eräs tämän sodan hyödyllisistä aikaansaannoksista on epäilemättä oleva sekä opportunistin että anarkismin hävittäminen.

Kieltäytymättä missään tapauksessa, olkoot olosuhteet millaiset tahansa, käyttämästä hyväkseen pienintäkin julkista mahdollisuutta joukkojen järjestämiseksi ja sosialismin propagoimiseksi sosialidemokraattisten puolueiden on sanouduttava irti legaalisuuden orjamaisesta palvomisesta. »Ampukaa ensimmäisinä herrat porvarit», kirjoitti Engels viitaten nimenomaan kansalaissotaan ja siihen, että meidän on välttämätöntä rikkoa legaalista suutta vastaan sen *jälkeen*, kun porvaristo on rikkonut sitä vastaan. Kriisi on osoittanut, että porvaristo rikkoo sitä vastaan kaikissa, jopa vapaimmissakin maissa ja että joukkoja ei voida johtaa vallankumoukseen, ellei muodosteta illegaalista järjestöä vallankumouksellisten taistelukeinojen propagoimista, käsittelyä arviointia ja valmistelua varten. Esimerkiksi Saksassa

kaikki se mitä sosialistien toimesta tehdään *rehellistä*, tehdään vastoit kavalaa opportunistia ja tekopyhää »kautskylaisuutta» ja tehdään nimenomaan illegaalisesti. Englannissa joutuu pakkotyö vankeuteen siitä, jos painetussa sanassa julkaistaan kehotuksia sotaväkeen menoa vastaan.

Se on sosialismin asian kavaltamista, jos katsotaan mahdolliseksi kuulua sosialidemokraattiseen puolueeseen ja samalla kiistetään illegaaliset propagandamenetelmät ja pilkataan niitä julkisessa lehdistössä.

»OMAN» HALLITUKSEN TAPPIOSTA IMPERIALISTISESSA SODASSA

Ne, jotka puolustavat oman hallituksensa voittoa nykyisessä sodassa, samoin kuin nekin, jotka puolustavat tunnusta »ei voittoa eikä tappiota», ovat yhtäläisesti sosialisövinismin kannalla. Vallankumouksellinen luokka ei voi olla toivomatta oman hallituksensa tappiota taantumuksellisessa sodassa, se ei voi olla näkemättä, että hallituksen sotilaalliset vastoinkäymiset tekevät helpommaksi sen kukistamisen. Vain porvari, joka uskoo hallitusten aloittaman sodan päättyvänkin varmasti hallitusten välisenä sotana ja toivoo sitä, pitää »naurettavana» tai »tolkuttomana» sitä ajatusta, että *kaikkien* sotivien maiden sosialistit alkaisivat toivoa *kaikkien* »omien» hallitustensa tappiota. Päinvastoin, juuri tällainen esiintyminen vastaisi jokaisen valveutuneen työläisen syvimpiä ajatuksia ja olisi meidän toimintamme linjan mukaista, toimintamme, jonka suuntana on imperialistisen sodan muuttaminen kansalaissodaksi.

Englantilaisten, saksalaisten ja venäläisten sosialistien erään osan harjoittama vakava agitaatio sota vastaan »heikensi» kieltämättä vastaavien hallitusten »sotilaallista mahtia», mutta tuo agitaatio oli sosialisteille ansioksi. Sosialistien on selitettävä joukoille, että niillä ei ole muuta pelastusta kuin »omien» hallitustensa vallankumouksellinen kukistaminen ja että näiden hallitusten vaikeuksia nykyisessä sodassa on käytettävä hyväksi juuri tämän päämäärän saavuttamiseksi.

PASIFISMISTA JA RAUHANTUNNUKSESTA

Joukkojen rauhantahtoinen mieliala on usein protestin ja suuttumuksen alkua, sodan taantumuksellisuuden tajuamisen alkua. Tämän mielialan hyväksikäyttäminen on kaikkien sosialidemokraattien velvollisuus. He osallistuvat mitä innokkaimmin jokaiseen tältä pohjalta tapahtuvaan liikkeeseen ja kaikkiin mielenosoituksiin, mutta he eivät petä kansaa pitämällä mahdollisena sitä, että aikana, jolloin ei ole vallankumouksellista liikettä, voidaan saada rauha ilman annektointia, ilman kansakuntien sortoa, ilman ryöstöä, ilman nykyisten hallitusten ja hallitsevien luokkien välisten uusien sotien ituja. Tuollainen kansan pettäminen olisi vain eduksi sotivien hallitusten salaiselle diplomatialle ja niiden vastavallankumouksellisille suunnitelmille. Sen, joka haluaa pysyvää ja demokraattista rauhaa, pitää kannattaa kansalaissotaa hallituksia ja porvaristoa vastaan.

KANSAKUNTIEN ITSEMÄÄRÄÄMISOIKEUDESTA

Kaikkein laajimmalle levinnyttä porvariston harjoittamaa kansan pettämistä nykyisessä sodassa on sodan ryöstötarkoituksien verhoaminen »kansallisen vapautuksen» ideologialla. Englantilaiset lupaavat vapauden Belgialle, saksalaiset Puolalle jne. Todellisuudessa tämä sota, kuten olemme nähneet, on maailman kansakuntien enemmistöä sortavien sotaa tuon sarron lujittamiseksi ja laajentamiseksi. Sosialistit eivät voi saavuttaa suurta päämääräänsä taistelematta kaikkinaista kansakuntien sortoa vastaan. Sen vuoksi heidän on ehdottomasti vaadittava, että *sortavien* maiden (erikoisesti niin sanottujen »suur»-valtojen) sosialidemokraattiset puolueet tunnustaisivat *sortettujen* kansakuntien

itseäänmäärämis-oikeuden nimenomaan sanan poliittisessa mielessä, so. oikeuden poliittiseen eroamiseen, sekä puolustaisivat sitä. Suurvaltaisen tai siirtomaita omistavan kansakunnan sosialisti, joka ei puolusta tätä oikeutta, on sovinisti.

Tämän oikeuden puolustaminen ei suinkaan edistä pikkuvaltioiden muodostamista, vaan päinvastoin se johtaa joukoille edullisempien ja taloudellista kehitystä paremmin vastaavien suurvaltioiden ja valtioliittojen vapaampaan, pelottomampaan ja siis laajempaan muodostamiseen kaikkialla.

Sorrettujen kansakuntien sosialistien on puolestaan taisteltava ehdottomasti sorrettujen ja sortavien kansojen *työläisten* täydellisen (myös organisatorisen) yhtenäisyyden puolesta. Ajatus toisen kansakunnan oikeudellisesta erottamisesta toisesta (Bauerin ja Rennerin niin sanottu »kansallinen kulttuuriautonomia») on taantumuksellinen ajatus.

Imperialismi on aikakautta, jolloin pieni »suurvalta»-ryhmä voimistaa jatkuvasti koko maailman kansakuntain sortoa, ja siksi taistelu sosialistisen kansainvälisen vallankumouksen puolesta imperialismia vastaan on mahdotonta ilman kansakuntien itseäänmäärämis-oikeuden tunnustamista. »Kansa, joka sortaa muita kansoja, ei voi olla vapaa» (Marx ja Engels). Proletariaatti, joka hyväksyy »oman» kansakuntansa pienimmänkin väkivallan toisia kansakuntia kohtaan, ei voi olla sosialistista proletariaattia.

II LUKU

LUOKAT JA PUOLUEET VENÄJÄLLÄ

PORVARISTO JA SOTA

Eräässä suhteessa Venäjän hallitus ei ole jäänyt jälkeen eurooppalaisista kanssaveljistään: kuten nekin, se on osannut harjoittaa "»oman» kansan pettämistä valtavassa mitassa. Venäjälläkin on pantu käyntiin hirvittävä jättiläiskoneisto levittämään valhetta ja punomaan juonia kansan saastuttamiseksi sovinismilla ja sellaisen käsityksen synnyttämiseksi, että tsaarihallitus käy muka »oikeutettua» sotaa, puolustaa vilpittömästi »slaavilaisveljiä» jne.

Tilanherrojen luokka, sekä kauppa- ja teollisuusporvariston huippukerrokset ovat innokkaasti kannattaneet tsaarihallituksen sotaista politiikkaa. Täydellä syyllä ne odottavat itselleen suunnattomia aineellisia etuja ja etuoikeuksia Turkin ja Itävallan perinnön jaosta. Niiden monet edustajakokoukset nauttivat jo etukäteen niistä voitoista, jotka virtaavat niiden taskuihin, jos tsaarin armeija voittaa. Sitä paitsi taantumukselliset ymmärtävät vallan hyvin, että jos jokin voi vielä lykätä Romanovien monarkian romahdusta ja pidättää uutta vallankumousta Venäjällä, niin vain tsaarille voittoa ulkoinen sota.

Kaupungin »keski»-porvariston, porvarillisen intelligenssin, vapaa-ammattien harjoittajien jne. laajat kerrokset olivat - ainakin sodan alussa - niin ikään sovinismin saastuttamia. Venäjän liberaalisen porvariston puolue - kadetit - tuki tsaarihallitusta täydellisesti ja varauksettomasti. Ulkopolitiikan alalla kadetit ovat jo aikoja sitten olleet hallituspuolue. Panlavismista, jonka avulla tsaarin diplomatia on jo monia kertoja harjoittanut valtavaa poliittista huijausta, on tullut kadettien virallinen ideologia. Venäläinen liberalismi on muuttunut *kansallisliberalismiksi*. Se kilpailee »patriotismissa) mustan sotnian kanssa, äänestää aina mielihyvin militarismia, merenherruuden puolesta jne. Venäläisen liberalismia leirissä havaitaan likipitään samanlainen ilmiö kuin Saksassakin 1870-luvulla, jolloin »vapaamielinen» liberalismi rappeutui ja sen keskuudesta erottui kansallisliberaalinen

puolue. Venäjän liberaalinen porvaristo on lopullisesti astunut vasta vallankumouksen tielle. VSDTP:n katsantokanta tässä kysymyksessä on osoittautunut täysin oikeaksi. Elämä on murskannut sen opportunistiemme katsantokannan, että venäläinen liberalismi on muka vieläkin vallankumouksen liikkeellepaneva voima Venäjällä.

Hallitsevan koplan on onnistunut porvarillisen lehdistön, papiston ym. avulla nostattaa sovinistista mielialaa myös talonpoikaiston keskuudessa. Mutta sitä mukaa kuin sotamiehiä palaa teurastuskentiltä, mieliala maaseudulla tulee epäilemättä muuttumaan, eikä suinkaan tsaristisen monarkian eduksi. Porvarillisdemokraattiset puolueet, jotka ovat kosketuksissa talonpoikaistoon, eivät ole kyenneet vastustamaan sovinismin vyöryä. Trudovikkien puolue on kieltäytynyt Valtakunnanduumassa äänestämästä sotamäärärahojen puolesta. Mutta johtajansa Kerenskin suun kautta se on esittänyt »patrioottisen» julistuksen, joka on ollut erittäin edullinen monarkialle. Yleensä koko »narodnikkien» legaalinen lehdistö on alkanut suunnistautua liberaalien mukaan. Yksinpä porvarillisten demokraattien vasen siipikin, niin sanottu Sosialistivallankumouksellisten Puolue, joka on liittynyt Kansainväliseen Sosialistiseen Toimistoon, uiskentelee saman virran mukana. Tuon puolueen edustaja Kansainvälisessä Sosialistisessa Toimistossa hra Rubanovitš esiintyy avoimena sosialisovininistina. Puolet tuon puolueen edustajista äänesti »ententen» maiden sosialistien Lontoon konferenssissa sovinistisen päätöslauselman puolesta (toinen puoli pidättyi äänestyksestä). Sosialistivallankumouksellisten illegaalisessa lehdistössä (»Novosti» ym.) ovat enemmistönä sovinistit. »Porvariston keskuudesta» lähtöisin olevat vallankumoukselliset, so. porvarilliset vallankumousmiehet, joilla ei ole siteitä työväenluokkaan, ovat kärsineet mitä ankarimman vararikon tässä sodassa. Kropotkinin, Burtsevin, Rubanovitšin surkea kohtalo on erittäin kuvaava.

TYÖVÄENLUOKKA JA SOTA

Proletariaatti on Venäjän ainoa luokka, johon ei onnistuttu tartuttamaan sovinismia. Erinäiset purkaukset sodan alussa koskivat vain työläisten tiedottomimpia kerroksia. Työläisten osallistumista saksalaisvastaiseen mellakointiin Moskovassa on suuresti liioiteltu. Yleensä ottaen Venäjän työväenluokka osoittautui immuuniksi sovinismin suhteen.

Se johtui maassa vallinneesta vallankumouksellisesta tilanteesta ja Venäjän proletariaatin yleisistä elämänehdoista.

Vuodet 1912-1914 olivat uuden valtavan vallankumouksellisen nousun alkua Venäjällä. Me saimme taaskin nähdä sellaisen mahtavan lakkoliikkeen, jollaista maailma ei tunne. Vallan. kumouksellisiin joukkolakkoihin osallistui vuonna 1913 varovaisimpienkin laskelmien mukaan 11/2 miljoonaa henkilöä, ja vuonna 1914 tämä luku nousi yli 2 miljoonan ja läheni vuoden 1905 tasoa. Sodan kynnyksellä tapahtumat kehittyivät Pietarissa ja ensimmäisiin barrikaditaisteluihin asti.

Illegaalinen Venäjän Sosialidemokraattinen Työväenpuolue on täyttänyt velvollisuutensa Internationaalia kohtaan. Se on kantanut horjumatta internationalismin lippua. Puolueemme on aikoja sitten tehnyt organisatorisen eron opportunistisista ryhmistä ja aineksista. Opportunismi ja »legalisuus kaikin mokomin» ei ole ollut painolastina puolueemme jaloissa. Ja tämä seikka on auttanut sitä täyttämään vallankumouksellisen velvollisuutensa, samoin kuin ero Bissolatin opportunistisesta puolueesta auttoi italialaisia tovereita.

Yleinen tilanne maassamme on epäotollinen)socialistisen- opportunistien kukoistukselle työläisjoukkojen keskuudessa. M{ näemme Venäjällä suuren joukon opportunistien ja reformistien suuntavivahteita intelligenssin, pikkuporvariston ym. keskuudessa. Mutta poliittisesti aktiivisten työläiskerrostojen keskuudessa opportunistien on mitättömänä vähemmistö. Etuoikeutettujen työläisten ja virkailijain kerros on meillä sangen heikko. Meillä ei ole voinut syntyä legaalisuuden fetisismiä. Likvidaattoreilla (opportunistien puolue,

jota johtivat Axelrod, Potresov, Tserevanin, Maslov ym.) ei ollut sodan edellä mitään vakavampaa kannatusta työläisjoukoissa. *Kaikki* 6 neljänteen Valtakunnanduumaan valittua työläisedustajaa olivat likvidaattoruuden vastustajia. Julkisen työväenlehdistön painokset ja rahankeräykset Pietarissa ja Moskovassa osoittivat kiistattomasti, että 4/5 valvutuneista työläisistä vastustaa opportunistia ja likvidaattoruutta.

Sodan alussa tsaarihallitus vangitsi ja karkotti monia tuhansia eturivin työläisiä, illegaalisen VSDTP:mme jäseniä. Tämä seikka maassa julistetun sotatilan, sanomalehti emme lakkauttamisen ym. ohella hidastutti liikettä. Mutta puolueemme illegaalinen vallankumouksellinen työ jatkuu kaikesta huolimatta. Puoluekomiteamme julkaisee Pietarissa illegaalista sanomalehteä »Proletarski Golos».

Ulkomailla ilmestyvän pää-äänenkannattajan »Sotsial-Demokratin» kirjoituksia julkaistaan uudelleen Pietarissa ja levitetään muille paikkakunnille. Ilmestyy illegaalisia julisteita, joita levitetään kasarmeissakin. Kaupungin ulkopuolella pidetään rauhallisissa piilopaikoissa työläisten illegaalisia kokouksia. Pietarissa on viime aikoina puhjennut suuria metallityöläisten lakkoja. Näiden lakkojen yhteydessä on Pietarin komiteamme julkaissut useita vetoamuksia työläisille.

VENÄJÄN SOSIALIDEMOKRAATTINEN TYÖVÄEN RYHMÄ VALTAKUNNANDUUMASSA JA SOTA

Valtakunnanduuman sosialidemokraattisten edustajain keskuudessa tapahtui v. 1913 hajaannus. Toisella puolella osoittautui olevan 7 opportunistin kannattajaa, joiden johdossa oli Tšheidze. Heidät oli valittu 7:stä ei-proletaarisesta kuvernementista, joissa työläisiä laskettiin olevan 214 tuhatta. Toisella puolella oli 6 edustajaa, jotka *kaikki* oli valittu työläiskuuriasta, Venäjän suurimmista teollisuuskeskuksista, joissa laskettiin olevan 1 008000 työläistä.

Erimielisyyden tärkeimpänä aiheena oli: vallankumouksellisen marxilaisuuden taktiikka *vai* opportunistisen reformismin taktiikka. Käytännöllisesti erimielisyyttä ilmeni eniten joukkojen keskuudessa tehtävän parlamentin *ulkopuolisen* työn alalla. Tätä työtä oli Venäjällä tehtävä illegaalisesti, jos sen suorittajat halusivat pysyä vallankumouksellisella pohjalla. Tšheidzen ryhmä pysyi mitä uskollisimpana likvidaattorien liittolaisena, jotka hylkäsivät illegaalisen työn, ja puolusti niitä kaikissa keskusteluissaan työläisten kanssa ja kaikissa kokouksissa. Se aiheutti hajaannuksen. 6 edustajaa muodosti Venäjän sosialidemokraattisen työväen ryhmän. Vuoden mittaan tehty työ osoitti kiistattomasti, että venäläisten työläisten valtava enemmistö on nimenomaan tämän ryhmän kannalla.

Sodan alussa erimielisyys ilmeni erittäin havainnollisesti. Tšheidzen ryhmä rajoittui parlamentti toimintaan. Se ei äänestänyt sotamäärärahojen puolesta, sillä muussa tapauksessa se olisi nostattanut itseään vastaan suuttumuksen myrskyn työläisten keskuudessa. (Me näimme, että Venäjällä eivät edes pikkuporvarilliset trudovikitkaan äänestäneet sotamäärärahojen puolesta.) Mutta se ei myöskään protestoinut sosialisovinismia vastaan.

Toisin menetteli VSDT:n ryhmä, joka edusti puolueemme poliittista linjaa. Se meni työväenluokan sankimpiin joukkoihin nostamaan protestia sotaa vastaan, se harjoitti imperialismin vastaista propagandaa Venäjän proletaarien laajojen joukkojen keskuudessa.

Ja se sai osakseen erittäin suurta myötätuntoa työläisten taholta, mikä pelästyttikin hallitusta ja pakotti sen omia lake jaan ilmeisesti rikkoen vangitsemaan ja lähettämään edustaja toverimme elinkautisvankeina Siperian karkotusalueille. Hei ensimmäisessä virallisessa tiedotuksessaan tovereittemme vangitsemisesta tsaarihallitus kirjoitti:

»Aivan erikoisen asenteen tässä suhteessa ottivat eräät sosialidemokraattisten yhdistysten jäsenet, jotka ovat asettaneet toimintansa päämääräksi Venäjän sotilasmahdin horjuttamisen agitoimalla sotaa vastaan, julkaisemalla maanalaisia vetoouksia ja harjoittamalla suullista propagandaa.»

Vain meidän puolueemme, sen Keskuskomitea vastasi kieltävästi Vandervelden tunnettuun kehotukseen, että olisi »väliaikaisesti» lakattava taistelemasta tsarismia vastaan - tsaarin Belgian-lähettilään ruhtinas Kudasevin lausunnoista on nyt tullut ilmi, että Vandervelde ei laatinut vetooustaan yksin, vaan yhdessä mainitun tsaarin lähettilään kanssa. Likvidaattorien johtava keskus oli samaa mieltä Vandervelden kanssa ja ilmoitti virallisesti sanomalehdistössä, että »toiminnassaan se *ei tule esiintymään sotaa vastaan*».

Tsaarihallitus syytti edustajatovereitamme ennen kaikkea siitä, että he tekivät työläisten keskuudessa tunnetuksi tuot Vanderveldelle annettua kielteistä vastausta.

Tsaarin prokuraattori hra Nenarokomov asetti oikeudessa tovereillemme esikuvaksi saksalaiset ja ranskalaiset sosialisti »Saksan sosialidemokraatit», sanoi hän, »äänestivät sotamäärärahojen puolesta ja olivat hallituksen ystäviä. Näin menettelivät Saksan sosialidemokraatit, mutta toisin tekivät Venäjän sosialidemokratian surkeat ritarit... Belgian ja Ranskan sosialistit unohtivat yksimielisesti riitansa toisten luokkien kanssa, unohtivat puolue-eripuraisuudet ja asettuivat empimättä lippujen alle. Mutta VSDT:n ryhmän jäsenet, alistuen puolueen Keskuskomitean määräyksiin, eivät menettelleetkään samalla tavalla...

Oikeudenkäynti antoi vakuuttavan kuvan laajasta puolueen me suorittamasta illegaalisesta sodanvastaisesta agitaatiotyöstä proletaarijoukkojen keskuudessa. Tsaristinen oikeus ei tietenkään onnistunut »saamaan selville» lähimainkaan kaikkea tovereidemme toiminnasta tällä alalla. Mutta sekin, mitä oli saanut selville, osoitti, kuinka paljon tuona muutamia kuukausia kestäneenä lyhyenä aikana oli tehty.

Oikeudessa luettiin ryhmiemme ja komiteoidemme illegaalisia vetoouksia, jotka oli suunnattu sotaa vastaan ja joissa puolustettiin internationalistista taktiikkaa. Koko Venäjän valveutuneet työläiset olivat yhteydessä VSDT:n ryhmän jäseniin, ja tämä ryhmä pyrki voimiensa mukaan auttamaan heitä sodan arvioinnissa marxilaisuuden näkökannalta.

Harkovin kuvernementin työläisten edustaja toveri Muranov sanoi oikeudessa:

»Käsittäen sen, ettei kansa lähettänyt minua Valtakunnanduumaan edustajantuolia kuluttamaan, matkustelin eri paikkakunnilla tutustuakseni työväenluokan mielialaan.» Hän tunnusti oikeudessa, että hän oli ottanut tehtäväkseen toimia puolueemme illegaalisena agitaattorina, että Uralilla hän oli järjestänyt työläisten komitean Verhneisetskin tehtaalla ja muilla paikkakunnilla. Oikeudenkäynti osoitti, että VSDT:n ryhmän jäsenet olivat sodan alkamisen jälkeen kiertäneet propagandatarkoituksessa miltei koko Venäjän, että Muranov, Petrovski, Badajev ym. olivat järjestäneet lukuisia työläisten kokouksia, joissa tehtiin päätöslauselmia sotaa vastaan jne.

Tsaarihallitus uhkasi syytettyjä kuolemantuomiolla. Sen vuoksi eivät kaikki heistä esiintyneet oikeudessa yhtä miehuullisesti kuin tov. Muranov. He koettivat vaikeuttaa tsaarin prokuraattorien työtä heitä tuomittaessa. Tätä käyttävät nyt halpamaisesti hyväkseen venäläiset sosialisovinitit hämätäkseen kysymyksen ytimen: minkälaista parlamentarismia työväenluokka tarvitsee?

Südekum ja Heine, Sembat ja Vaillant, Bissolati ja Mussolini, Tšheidze ja Plehanov tunnustavat parlamentarismia. Parlamentarismia tunnustavat myös toverimme VSDT:n ryhmästä, sen tunnustavat bulgarialaiset ja italialaiset toverit, jotka ovat katkaisseet välinsä

sovinisteihin. Mutta parlamentarismilla ja parlamentarismilla on ero. Toiset käyttävät parlamentin puhujalavaa hankkiakseen palveluksillaan hallitustensa suosion taikka parhaassa tapauksessa pestäkseen kätensä, kuten Tšheidzen ryhmä teki. Toiset käyttävät parlamentarismia pysyäkseen loppuun saakka vallankumouksellisina, täyttääkseen velvollisuutensa sosialisteina ja internationalisteina vaikeimmissakin olosuhteissa. Toisten parlamenttitoiminta johtaa heidät ministerinpaikoille, kun taas toisten parlamenttitoiminta vie heidät vankiloihin, karkotuspaikoille, pakkotyövankeuteen. Toiset palvelevat porvaristoa, toiset proletariaattia. Toiset ovat sociali-imperialisteja. Toiset vallankumouksellisia marxilaisia.

III LUKU

INTERNATIONAALIN JÄLLEENRAKENTAMINEN

Kuinka Internationaali on jälleenrakennettava? Aluksi kuitenkin muutama sana siitä, kuinka Internationaalia *ei pidä* jälleen rakentaa.

SOSIALIŠOVINISTIEN JA »KESKUSTAN» METODI

Kuinka lujia »internationalisteja» kaikkien maiden sosiališovinitit ovatkaan! Aivan sodan alusta alkaen heitä on rasittanut huoli Internationaalista. Toisaalta he väittävät, että jutut Internationaalin *vararikosta* ovat »liioiteltuja». Itse asiassa ei ole tapahtunut mitään erikoista. Kuunnelkaa Kautskya: Internationaali on yksinkertaisesti »rauhanajan ase» ja on luonnollista että sodan aikana tämä väline ei osoittautunut täysin tarkoitustaan vastaavaksi. Toisaalta kaikkien maiden sosiališovinitit ovat keksineet erään hyvin yksinkertaisen - ja mikä tärkeintä kansainvälisen - keinon, joka auttaa pelastumaan muodostuneesta tilanteesta. Keino on yksinkertainen: on vain odotetta, sodan päättymistä, sodan päättymiseen saakka kunkin maa sosialistien on puolustettava »isänmaataan» ja tuettava »omia hallituksiaan, mutta sodan päätyttyä kaikkien on »armahdettava» toisensa, tunnustettava, että *kaikki* olivat oikeassa, että rauha aikana me elämme kuin veljet keskenämme, mutta sodan aikana - sellaisten ja sellaisten päätöslauselmien varmallalla pohjalla - me kehotamme saksalaisia työläisiä tuhoamaan ranskalaisia veljiään ja päinvastoin.

Tästä ovat yhtä mieltä niin Kautsky, Plehanov, Viktor Adler kuin Heinekin. Viktor Adler kirjoittaa, että »elettymme tämä raskaan ajan meidän ensimmäinen velvollisuutemme on olla syyttämättä toisiamme kaikenlaisista virheistä» Kautsky väittää, että »miltään taholta ei tähän mennessä ole kuulunut vakavien sosialistien ääniä, jotka pakottaisivat olemaan huolestuneita» Internationaalin kohtalosta. Plehanov sanoo, että »on vastenmielistä puristaa (saksalaisten sosialidemokraattien) käsiä, jotka haisevat syyttömästi murhattujen verelle». Mutta samalla hän ehdottaa heti »armahdusta»: »tässä on täysin paikallaan», kirjoittaa hän, »alistaa *sydän järjen* alaiseksi. Jalo asiansa tähden Internationaalin on otettava huomioon jopa myöhästyneetkin valittelut.» Heine nimittää »Sozialistische Monatsheftessä» Vandervelden käyttäytymistä »miehuulliseksi ja yleväksi» ja asettaa hänet esikuvaksi Saksan vasemmistolaisille.

Sanalla sanoen, kun sota loppuu, niin muodostakaa komissio, johon valitsette Kautskyn ja Plehanovin, Vandervelden ja Adlerin, ja siinä silmänräpäyksessä tulee tehdyksi »yksimielinen» päätöslauselma keskinäisen armahduksen hengessä. Riita tulee onnellisesti painetuksi villaisella. Sen sijaan, että autettaisiin työläisiä pääsemään selvytyteen siitä, mitä on tapahtunut, heitä petetään näennäisellä, paperilla olevalla »yhtenäisyydellä». Kaikkien maiden sosiališovinitien ja teeskentelijäin yhtymistä tullaan nimittämään Internationaalin

jälleenrakentamiseksi. On turhaa salata itseltään sitä, että tuollainen» jälleenrakentaminen» on erittäin vaarallista. Kaikkien maiden sosialisovinitit ovat yhtäläisesti kiinnostuneita siitä. Kaikki he haluavat yhtäläisesti, etteivät heidän maansa työläisjoukot itse selvittäisi kysymystä: sosialismi *vai* nationalismi. Kaikki he ovat yhtäläisesti kiinnostuneita toistensa syntien salaamisesta. Kukaan heistä ei voi ehdottaa mitään muuta kuin sen, mitä »kansainvälisen» teeskentelyn ihmetaituri Kautsky ehdottaa.

Mutta tästä vaarasta ei kuitenkaan olla tarpeeksi selvillä. I Kuluneen sotavuoden aikana me olemme nähneet tehtävän useita yrityksiä kansainvälisten yhteyksien palauttamiseksi. Emme ryhdy puhumaan Lontoon ja Wienin konferensseista, joihin tietyt sovinistit kokoontuivat auttaakseen omien isänmaittensa yleisesikuntia ja porvaristoa. Tarkoitamme Lugaanon ja Kööpenhaminan konferensseja, naisten kansainvälistä konferenssia sekä kansainvälistä nuorisokonferenssia. Näitä kokouksia elähdyttivät parhaimmat toiveet. Mutta i ne eivät nähneet lainkaan mainittua vaaraa. Ne eivät hahmotelleet internationalistien taistelulinjaa. Ne eivät osoittaneet proletariaatille sitä vaaraa, joka proletariaattia uhkaa, jos Internationaali jälleenrakennetaan sosialisovinitien menetelmän mukaan. Parhaassa tapauksessa ne rajoittuivat vanhojen päätöslauselmien toistamiseen osoittamatta työläisille, että sosialismin asia on toivoton, ellei taistella sosialisoviniteja vastaan. Parhaassa tapauksessa ne olivat *paikallaan polkemista*.

ASIAINTILA OPPOSITION KESKUUDESSA

Ei ole epäilystäkään siitä, etteikö kaikkia internationalisteja kiinnostaisi eniten asiointila Saksan sosialidemokraattisen opposition keskuudessa. Virallinen Saksan sosialidemokratia, joka oli voimakkain ja johtava puolue II Internationaalissa, antoi tuntuvimman iskun työläisten kansainväliselle järjestölle. Mutta samalla Saksan sosialidemokratiassa osoittautui olevan voimakkain oppositio. Euroopan suurista puolueista juuri siinä esittivät ensimmäisinä voimakkaan vastalauseen ne toverit, jotka olivat pysyneet uskollisina sosialismin lipulle. Luimme ilolla aikakauslehtiä »Lichtstrahlen» ja »Die Internationale». Vieläkin suuremmaksi iloksemme saimme kuulla, että Saksassa levitetään illegaalisia vallankumouksellisia julistuksia, kuten esimerkiksi julistusta: »Päävihollinen on omassa maassa.» Tämä oli osoituksena siitä, että sosialismin henki elää Saksan työläisten keskuudessa, että Saksassa on vielä ihmisiä, jotka kykenevät puolustamaan vallankumouksellista marxilaisuutta.

Nykyisen sosialismin hajaannus on kuvastunut havainnollisimmin Saksan sosialidemokratiassa. Me näemme siellä aivan selvästi 3 virtausta: opportunistit-sovinistit, jotka eivät ole missään vajonneet niin syväälle ja menneet luopuruudessa niin pitkälle kuin Saksassa; kautskylainen »keskusta», joka on osoittautunut siellä täysin voimattomaksi tekemään mitään muuta kuin palvelemaan opportunisteja; ja vasemmisto, joka edustaa ainoita sosialidemokraatteja Saksassa.

Eniten meitä kiinnostaa luonnollisesti Saksan vasemmiston keskuudessa vallitseva asiointila. Me näemme siinä omat toverimme, kaikkien internationalististen aineiden toivon.

Minkälainen tuo tila sitten on? Aikakauslehti »Die Internationale» oli aivan oikeassa kirjoittaessaan, että Saksan vasemmisto on yhä vielä käymistilassa, että edessä on vielä suuria uudestiryhmytyksiä, että sen keskuudessa on sekä enemmän päättäväisiä että vähemmän päättäväisiä aineksia.

Me, venäläiset internationalistit, emme tietenkään pyri pienimmässäkään määrin sekaantumaan tovereittemme saksalaisten vasemmistolaisten sisäisiin asioihin. Me ymmärrämme että vain he itse ovat kyllin päteviä määrittelemään opportunistia vastaan käymänsä taistelun keinot ottaen huomioon ajan ja paikan sanelemat ehdot. Me pidämme vain oikeutenamme ja velvollisuutenamme sanoa avoimesti mielipiteemme asiointilasta.

Olemme vakuuttuneita siitä, että aikakauslehti »Die Internationalen» pääkirjoituksen kirjoittaja oli ehdottomasti oikeassa väittäessään, että kautskylainen »keskusta» aiheuttaa marxilaisuudelle enemmän vahinkoa kuin avoin sosialisovinismi. Ken nyt hämää erimielisyyksiä, ken nyt saarnaa marxilaisuuden varjolla työläisille sitä, mitä kautskylaisuus saarnaa, hän tuodittaa työläisiä uneen, hän on vahingollisempi kuin Südekumit ja Heinet, jotka asettavat kysymyksen suoraan ja pakottava työläiset harkitsemaan asioita.

»Instanssien»-vastaisen fronden, johon Kautsky ja Haasl ovat viime aikoina ryhtyneet, ei pidä johtaa ketään harhaan Heidän ja Scheidemanniin väliset erimielisyydet eivät ole periaatteellisia erimielisyyksiä. Toiset ovat sitä mieltä, että Hindenburg ja Mackensen ovat jo voittaneet ja nyt voidaan jo sallia itselleen ylellisyys protestoida annektointia vastaan. Toiset ovat sitä mieltä, että Hindenburg ja Mackensen eivät ole *vielä* voittaneet ja että siksi on »kestettävä loppuun saakka».

Kautskylaisuus käy »instansseja» vastaan vain näennäistä taistelua, nimenomaan hämätäkseen sodan jälkeen työläisiltä periaatteellisen kiistan ja verhotakseen asiaa 1 001 paisutetulla päätöslauselmalla epämääräisessä vasemmistolaisessa hengessä, mihin II Internationaalin diplomaatit ovat mestareita. On täysin ymmärrettävää, että raskaassa taistelussaan »instansseja» vastaan saksalaisen opposition on käytettävä hyväkseen myös tuota kautskylaisuuden periaatteetonta frondea. Mutta jokaisen internationalistin koetinkivenä tulee edelleenkin olla kielteinen suhde uskautskylaisuuteen. Vain se on todellinen internationalisti, joka taistelee kautskylaisuutta vastaan ja käsittää, että »keskusta» on sen johtajien tekemän näennäisen kääntein *jälkeenkin* jäänyt periaatteellisessa suhteessa *sovinistien ja opportunistien liittolaiseksi*.

Tavattoman tärkeä merkitys on suhtautumisellamme Internationaalin horjuviin aineksiin yleensä. Näitä aineksia - pääasiallisesti vivahteiltaan *pasifistisia* sosialisteja - on sekä puolueettomissa että eräissä sotivissa maissa (esimerkiksi Riippumaton Työväenpuolue Englannissa). Nuo ainekset voivat kulkea mukamme. Pitää välttämättä lähentyä niitä taistelussa sosialisoviniteja vastaan. Mutta on muistettava, että ne ovat *vain* mukana kulkijoita, että Internationaalia jälleenrakennettaessa nuo ainekset eivät tärkeimmissä ja oleellisissa kysymyksissä seuraa meitä, vaan asettuvat vastustamaan meitä, ne seuraavat Kautskya, Scheidemannia, Vanderveleä ja Sembatia. Kansainvälisissä neuvotteluissa emme saa rajoittaa ohjelmaamme siihen, mikä tyydyttää noita aineksia. Muutoin me itse joudumme horjuvien pasifistien vangeiksi. Niin kävi esimerkiksi naisten kansainvälisessä konferenssissa Bernissä. Saksan edustajisto, joka pysytteli tov. Clara Zetkinin kannalla, näytteli tässä konferenssissa tosiasiallisesti» keskustan» osaa. Naisten konferenssi sanoi vain sen, mikä kelpasi Hollannin opportunistisen Troelstran puolueen edustajille ja edustajille ILP:stä (Riippumaton Työväenpuolue), joka - älkäämme unohtako sitä - »ententen» sovinistien Lontoon konferenssissa äänesti Vanderveleiden päätöslauselman puolesta. Me tuomme julki mitä suurimman kunnioituksemme ILP:tä kohtaan sen miehuullisen taistelun johdosta, jota se on käynyt Englannin hallitusta vastaan sodan aikana. Mutta me tiedämme, että tämä puolue ei ole ollut eikä ole marxilaisuuden kannalla. Olemme kuitenkin sitä mieltä, että sosialidemokraattisen opposition tärkeimpänä tehtävänä tällä hetkellä on nostaa vallankumouksellisen marxilaisuuden lippu, sanoa työläisille päättävästi ja selvästi, miten me suhtaudumme imperialistisiin sotiin, asettaa tunnuksiksi vallankumouksellinen joukkotoiminta, so. imperialististen sotien kauden muuttaminen kansalaisotien kauden alkuvaiheeksi.

Vallankumouksellisia sosialidemokraattisia aineksia on kaikesta huolimatta useissa maissa. Niitä on sekä Saksassa, Venäjällä että Skandinaviassa (vaikutusvaltainen suunta, jota toveri Höglund edustaa), sekä Balkaneilla (bulgarialaisten »tesnjakkien» puolue), Italiassa että Englannissa (osa Britannian Sosialistisesta Puolueesta), sekä Ranskassa (itse Vaillant tunnusti »L'Humaniteessa», että hän on saanut internationalisteilta protestikirjeitä, mutta ei

ole julkaissut yhtään niistä täydellisesti) että Hollannissa (tribuunalaiset) jne. Päivän tehtävänä on liittää nämä marxilaiset ainekset yhteen, niin vähälukuisia kuin ne alussa lienevätkin, palauttaa niiden nimessä mieleen nykyään unohdetut todellisen sosialismin sanat, kehottaa kaikkien maiden työläisiä katkaisemaan suhteensa sovinisteihin ja asettumaan marxilaisuuden vanhan lipun alle.

Neuvottelut niin sanotuista »toiminta»-ohjelmista ovat tähän mennessä rajoittuneet vain siihen, että niissä on enemmän tai vähemmän täydellisesti julistettu ohjelmaksi tavallinen pasifismi. Marxilaisuus ei ole pasifismia. On välttämättä taisteltava sodan pikaisen lopettamisen puolesta. Mutta »rauhan» vaatimus saa proletaarisen sisällön vasta silloin, kun kehoitetaan *vallankumoukselliseen* taisteluun. Ilman useita vallankumouksia niin sanottu demokraattinen rauha on poroporvarillista utopiaa. Todellisena toimintaohjelmana voi olla vain *marxilainen* ohjelma, joka antaa joukoille täydellisen ja selvän vastauksen siihen, mitä on tapahtunut, joka selittää, mitä on imperialismi ja kuinka sitä vastaan on taisteltava, joka julistaa avoimesti, että opportunisti on johtanut II Internationaalin vararikoon, ja kehottaa avoimesti rakentamaan marxilaista Internationaalia ilman opportunisteja ja niitä *vastaan*. Vain sellainen ohjelma, joka osoittaa, että me luotamme itseemme, luotamme marxilaisuuteen, julistamme opportunistille taistelun elämästä ja kuolemasta, turvaa meille ennemmin tahi myöhemmin todellisten proletaarijoukkojen myötätunnon.

VENÄJÄN SOSIALIDEMOKRAATTINEN TYÖVÄENPUOLUE JA III INTERNATIONAALI

VSDTP on jo kauan sitten tehnyt eron opportunisteistaan. Venäjän opportunisteista on nyt tullut lisäksi vielä sovinisteja. Se vain lujittaa käsitystämme siitä, että eronteko niistä on sosialismin etujen vuoksi välttämätöntä. Olemme vakuuttuneita, että sosialidemokraattien ja sosialisoviniestien nykyiset erimielisyydet eivät ole yhtään pienempiä kuin ne erimielisyydet, joita sosialisteilla ja anarkisteilla oli silloin, kun sosialidemokraatit tekivät eron viimeksi mainituista. Opportunisti Monitor sanoi oikein »Preußische Jahrbücherissä», että nykyinen yhtenäisyys on edullista opportunisteille ja porvaristolle, sillä se pakottaa vasemmistolaiset alistumaan sovinistien tahtoon ja estää työläisiä selvittämästä kiistoja ja muodostamasta omaa todella työväen puoluetta, todella socialistista puoluetta. Olemme mitä syvimmin vakuuttuneita, että nykyisen asiointilan vallitessa eron teko opportunisteista ja sovinisteista on vallankumouksellisen ensimmäinen velvollisuus, samoin kuin eronteko keltaisista, antisemiiteistä, liberaalisista työväenliitoista jne. oli välttämätöntä nimenomaan takapajuisten työläisten valistamiseksi mahdollisimman nopeasti ja heidän saamiseksi sosialidemokraattisen puolueen riveihin.

Kolmannen Internationaalin pitäisi mielestämme rakentua juuri tällaiselle vallankumoukselliselle perustalle. Puolueellamme ei ole ratkaistavanaan kysymystä, onko erkaantuminen sosialisoviniesteista tarkoituksenmukaista. Se on ratkaistu puolueessamme peruuttamattomasti. Puolueemme edessä on vain kysymys sen mahdollisesta toteuttamisesta lähiaikoina kansainvälisessä mitassa.

On täysin ymmärrettävää, että *kansainvälisen* marxilaisen järjestön luomista varten on tarpeen, että oltaisiin valmiita muodostamaan itsenäisiä marxilaisia puolueita eri maissa. Saksalla vanhimman ja voimakkaimman työväenliikkeen maana on ratkaiseva merkitys. Lähitulevaisuus osoittaa, ovatko olosuhteet jo kypsyneet uuden marxilaisen Internationaalin perustamista varten. Jos ovat, niin puolueemme liittyy ilolla sellaiseen, opportunistista ja sovinismista puhdistettuun III Internationaaliin. Jos ei, niin se osoittaa, että tätä puhdistusta varten tarvitaan vielä enemmän tai vähemmän pitkäaikainen kehityskausi. Ja silloin puolueemme tulee olemaan äärimmäisenä oppositiona entisessä Internationaalissa, kunnes eri maissa muodostuu perusta sellaiselle kansainväliselle työväenyhdistykselle, joka seisoo vallankumouksellisen marxilaisuuden maaperällä.

Me emme tiedä emmekä voikaan tietää, millaista tulee olemaan lähivuosina kehitys kansainvälisellä areenalla. Mutta minkä me tiedämme varmasti, mistä me olemme vankasti vakuuttuneita, on se, että *meidän* puolueemme tulee *meidän* maassamme tekemään väsymättä työtä *meidän* proletariaattimme keskuudessa mainittuun suuntaan ja kohdistamaan koko jokapäiväisen toimintansa *marxilaisen* Internationaalin Venäjän osaston luomiseen.

Meillä Venäjällä ei myöskään ole puutetta avoimista sosialisovinisteista ja »keskusta»-ryhmistä. Nämä ihmiset tulevat taistelemaan marxilaisen Internationaalin perustamista vastaan. Me tiedämme, että Plehanov on samalla periaatteellisella kannalla kuin Südekum ja ojentaa jo nyt hänelle kättään. Me tiedämme, että Axelrodin johtama niin sanottu »Organisaatiokomitea» saarnaa kautskylaisuutta venäläisellä maaperällä. Työväenluokan yhtenäisyyden varjolla nuo henkilöt saarnaavat yhtenäisyyttä opportunistien kanssa ja niiden kautta yhtenäisyyttä porvariston kanssa. Mutta kaikki se, mitä me tiedämme tämän päivän työväenliikkeestä Venäjällä, antaa meille täyden varmuuden siitä, että Venäjän tietoinen proletariaatti on kulkeva kuten ennenkin *puolueemme mukana*.

IV LUKU

VENÄJÄN SOSIALIDEMOKRATIAN HAJAANNUKSEN HISTORIA JA NYKYINEN ASEMA

Edellä selitetty VSDTP:n taktiikka sodan suhteen on sinänsä kiertämätön tulos sosialidemokratian kolmikymmenvuotisesta kehityksestä Venäjällä. Tuota taktiikkaa enempää kuin sosialidemokratian nykyistä asemaakaan maassamme ei voida ymmärtää oikein, ellei syvennytä ajattelemaan tarkemmin puolueemme historiaa. Sen vuoksi meidän on tässäkin yhteydessä palautettava lukijan mieleen tuon historian tärkeimmät tosiasiat.

Sosialidemokratia syntyi aatteellisena virtauksena vuonna 1883, kun Työn Vapautusryhmä oli ensi kerran esittänyt systemaattisesti ulkomailla sosialidemokraattiset katsantokantansa Venäjään sovellettuina. 90-luvun alkuun asti sosialidemokratia pysyi aatteellisena virtauksena, jolla ei ollut yhteyttä työväen joukkoliikkeeseen Venäjällä. Yhteiskunnallinen nousu, kuuhunta ja työläisten lakkoliike tekivät 90-luvun alussa sosialidemokratiasta aktiivisen poliittisen voiman, joka oli erottamattomassa yhteydessä työväenluokan taisteluun (niin taloudelliseen kuin poliittiseenkin taisteluun). Samoista ajoista alkaa myös sosialidemokratian jakautuminen »ekonomisteihin» ja »iskralaisiin».

»EKONOMISTIT» JA VANHA »ISKRA» (1894-1903)

»Ekonomismi» oli opportunistinen virtaus Venäjän sosialidemokratiassa. Sen poliittisena olemuksena oli ohjelma: »työläisille taloudellinen, liberaaleille poliittinen taistelu». Sen tärkeimpänä teoreettisena perustana oli niin sanottu »legaalinen marxilaisuus» eli »struvelaisuus», joka »tunnusti» sellaisen »marxilaisuuden», josta oli tyyten karsittu kaikki vallankumouksellisuus ja joka oli sopeutettu liberaalisen porvariston tarpeisiin. Viitaten työväenjoukkojen kehittymättömyyteen Venäjällä, haluten »kulkea joukkojen mukana» »ekonomistit» rajoittivat työväenliikkeen tehtävät ja toimintapiirin taloudelliseen taisteluun ja liberalismiin poliittiseen tukemiseen asettamatta eteensä mitään itsenäisiä poliittisia ja mitään vallankumouksellisia tehtäviä.

Vanha »Iskra» (1900-1903) kävi voitokkaasti taistelua »ekonomismia» vastaan vallankumouksellisen sosialidemokratian periaatteiden nimessä. Koko tietoisien proletariaatin parhaimmisto asettui »Iskran» puolelle. Muutamaa vuotta ennen vallankumousta sosialidemokratia esitti johdonmukaisimman ja leppymättömimmän ohjelman. Ja luokkien välinen taistelu, joukkojen esiintymiset vuoden 1905 vallankumouksen aikana vahvistivat tämän ohjelman oikeaksi. »Economistit» mukautuivat joukkojen takapajuisuuteen. »Iskra» kasvatti työläisten etujoukkoa, joka kykenee viemään joukkoja eteenpäin. Sosiališövinistien *kaikki* nykyiset väittämät (ne, että pitää ottaa vaari joukoista, että imperialismi on edistyksestä, että vallankumouksellisilla on »illuutioita» jne.) ovat ekonomistien aikoinaan esittämiä väittämiä. Sosialidemokraattinen Venäjä tutustui 20 vuotta sitten siihen, miten marxilaisuutta muunnetaan opportunistisesti »struvelaisuudeksi».

MENSEVISMI JA BOLSEVISMI (1903-1908)

Porvarillis-demokraattisen vallankumouksen kausi synnytti sosialidemokratian keskuudessa uuden suuntataistelun, joka oli edellisen taistelun välitöntä jatkoa. »Economismi» muuttui »mensevismiksi». Vanhan »Iskran» vallankumouksellisen taktiikan puolustaminen synnytti »bolsevismin».

Myrskyisinä vuosina 1905-1907 mensevismi oli opportunistinen virtaus, jota liberaalinen porvaristo kannatti ja joka ajoi porvarillis-liberaalisia tendenssejä työväenliikkeessä. Sen olettamuksena oli työväenluokan taistelun sopeuttaminen liberalismiin. Bolsevismi sitä vastoin asetti sosialidemokraattisten työläisten tehtäväksi nostattaa demokraattinen talonpoikaisto vallankumoukselliseen taisteluun liberaalien horjunnasta ja petoksista huolimatta. Ja työläisjoukot, kuten mensevikit itse ovat useasti tunnustaneet, kulkivat vallankumousvuosina bolsevikkien mukana kaikkien suur tapahtumien aikana.

Vuoden 1905 vallankumous tarkasti, lujitti, syvensi ja karkaisi leppymättömän vallankumouksellista sosialidemokraattista taktiikkaa Venäjällä. Luokkien ja puolueiden avoimet esiintymiset paljastivat moneen kertaan sosialidemokraattisen opportunistin (»mensevismin») yhteyden liberalismiin.

MARXILAIUUS JA LIKVIDAATTORUUS (1908-1914)

Vastavallankumouksellinen kausi asetti taas aivan uudessa muodossa päiväjärjestykseen kysymyksen sosialidemokratian opportunistisesta ja vallankumouksellisesta taktiikasta. Monien mensevismin parhaiden edustajain vastalauseista huolimatta sen pääsuunta synnytti likvidaattoruuksvirtauksen, johti siihen, että kieltäydettiin taistelemasta uuden vallankumouksen puolesta Venäjällä, luovuttiin illegaalisesta järjestöstä ja toiminnasta, pilkattiin ivallisesti »maanalaisuutta», tasavalta-tunnusta jne. Aikakauslehti »Naša Zarjan» legaalinen kirjailijaryhmä (herrat Potresov, Tšerevanin ym.) tiivistyi vanhasta sosialidemokraattisesta puolueesta riippumattomaksi ydinjoukoksi, jota tuki, mainosti ja vaali tuhansin keinoin Venäjän liberaalinen porvaristo, joka halusi vieroittaa työläiset vallankumouksellisesta taistelusta.

Vuonna 1912 pidetty VSDTP:n tammikuun konferenssi erotti tämän opportunistiryhmän puolueesta ja jälleenrakensi puolueen monien ulkomaisten ryhmien ja ryhmäpahasten vimmatusta vastarinnasta huolimatta. Yli kaksi vuotta (vuoden 1911 alusta vuoden 1914 puoliväliin saakka) käytiin kiivasta taistelua kahden sosialidemokraattisen puolueen välillä: tammikuussa vuonna 1912 valitun Keskuskomitean ja »Organisaatiokomitean» välillä, joka ei tunnustanut tammikuun konferenssia ja tahto muulla tavoin jälleenrakentaa puolueen ja säilyttää yhtenäisyyden »Naša Zarjan» ryhmän kanssa. Sitkeää taistelua käytiin kahden työväen päivälehdessä (»Pravdan» ja »Lutsin» sekä niiden seuraajien) välillä ja IV Valtakunnanduuman kahden sosialidemokraattisen edustajaryhmän välillä (pravdalaisten eli marxilaisten VSDT:n ryhmän ja Tšheidzen johtaman likvidaattorien »socialidemokraattisen ryhmän» välillä).

Puolustaan uskollisuutta puolueen vallankumouksellisille pe rinteille, tukien alkanutta työväenliikkeen nousua (erikoisesti vuoden 1912 kevään jälkeen), yhdistäen legaalisen ja illegaalisen organisaation, lehdistön ja agitaation »pravdalaiset» liittivät ympärilleen valveutuneen työväenluokan valtavan enemmistön samaan aikaan kun likvidaattorit - toimien poliittisena voimana yksinomaan »Naša Zarjan» ryhmän muodossa - nojasivat liberaalisporvarillisten ainesten kaikinpuoliseen kannatukseen.

Työläisryhmien julkiset rahankeräykset molempien puolueiden lehdille - nämä keräykset olivat sinä aikana Venäjän oloihin sovellettu (ja ainoa legaalisesti sallittu, kaikkien vapaasti valvoma) sosialidemokraattien *jäsenmaksujen* perimismuoto - todistivat havainnollisesti »pravdalaisten» (marxilaisten) voiman ja vaikutusvallan pohjautuvan proletariaattiin, mutta likvidaattorien (ja heidän »Organisaatiokomiteansa») voiman ja vaikutusvallan tulevan porvarillis-liberaalisista lähteistä. Tässä on lyhyet tiedot noista keräyksistä. Yksityiskohtaiset tiedot niistä on julkaistu kirjassa »Marxilaisuus ja likvidaattoruus» ja lyhennettyinä saksalaisessa sosialidemokraattisessa lehdessä »Leipzigin Kansanlehti» heinäkuun 21. pnä 1914.

Marxilaisten (pravdalaisten) ja likvidaattorien pietarilaisten päivälehtien tukemiseksi toimitettujen rahankeräysten lukumäärä ja summa tammikuun 1. päivästä toukokuun 13. päivään 1914:

	Pravdalaiset		Likvidaattorit	
	Keräysten lukumäärä	Summa ruplissa	Keräysten lukumäärä	Summa ruplissa
Työläisryhmiltä.....	2 873	18 934	671	5 296
Ei-työläisryhmiltä.....	713	2 650	453	6 760

Näin ollen puolueemme yhdisti vuoteen 1914 mennessä 4/5 Venäjän tietoisista työläisistä toteuttamaan sosialidemokratian vallankumouksellista taktiikkaa. Koko vuoden 1913 aikana pravdalaisten hyväksi työläisryhmät suorittivat 2 181 ja likvidaattoreiden hyväksi 661 keräystä. Vuoden 1913 tammikuun 1. päivästä vuoden 1914 toukokuun 13. päivään summa oli seuraava; »pravdalaisten» (ts. puolueemme) hyväksi työläisryhmiltä 5054 ja likvidaattoreiden hyväksi 1 332 keräystä, so. 20,8 %

MARXILAIUUS JA SOSIALIŠOVINISMI (1914-1915)

Vuosien 1914-1915 suuri Euroopan sota on antanut kaikille eurooppalaisille ja myös venäläisille sosialidemokraateille mahdollisuuden tarkastaa taktiikkansa koko maailmaa käsittävän kriisin valossa. Sodan taantumuksellinen ryöstö- ja orjuutusluonne on tsarismien kohdalta vieläpä verrattomasti havainnollisempaa kuin toisten hallitusten kohdalta. Siitä huolimatta likvidaattorien perusryhmä (meidän ryhmäämme lukuun ottamatta ainoa, jolla on vakavaa vaikutusvaltaa Venäjällä niiden yhteyksiensä ansiosta, joita sillä oli liberaaleihin) on kääntynyt sosiališoviniin! Tämä »Naša Zarjan» ryhmä, jonka yksinoikeutena legaalisuus on ollut melko kauan, on alkanut saarnata joukkojen keskuudessa ajatusta, »ettei pidä toimia sotaa vastaan», että pitää toivoa voittoa kolmi(nyt neli-)liitolle ja syyttää Saksan imperialismia »ylimääräisistä synneistä» jne. Plehanov, joka vuodesta 1903 lähtien on antanut lukuisia näytteitä äärimmäisestä poliittisesta selkärangattomuudestaan ja opportunistien puolelle siirtymisestään, on asettunut yhä jyrkemmin mainitulle kannalle, jonka johdosta koko Venäjän porvarillinen lehdistö kehuu häntä. Plehanov on vajonnut niin alas, että on julistanut sodan tsarismien taholta oikeutetuksi ja julkaissut Italian hallituslehdissä haastattelun vetäen Italiaakin sotaan!!

Näin on tullut täysin todistetuksi likvidaattoruudesta antamamme arvio ja likvidaattorien perusr ryhmän puolueestamme erottamisen oikeellisuus. Likvidaattorien reaalin ohjelma ja heidän suuntansa reaalin merkitys ei nyt ole ainoastaan siinä, että se on yleensä opportunismia, vaan myös siinä, että he puolustavat isovenäläisten tilanherrain ja porvariston suurvaltalaisia erikoisetuja ja -oikeuksia. Se on *kansallisliberaalisen* työväenpolitiikan suunta. Se on radikaalisten pikkuporvarien erään osan ja etuoikeutettujen työläisten mitättömän pienen murto-osan liittoutumista »oman» kansallisen porvaristonsa kanssa proletaarijoukkoja vastaan.

NYKYINEN ASIAINTILA VENÄJÄN SOSIALIDEMOKRATIASSA

Kuten jo sanoimme likvidaattorit, useat ulkomaiset (Plehanovin, Aleksinskin, Trotskin ym.) ryhmät samoin kuin niin sanotut »kansalliset» (so. ei-isovenäläiset) sosialidemokraatit eivät tunnustaneet vuonna 1912 pidettyä tammikuun konferenssiamme. Niistä lukemattomista herjauksista, joita yllemme on sadellut, on muita useammin toistettu syytöstä, että olemme »vallan anastajia» ja »hajottajia». Vastaukseksi siihen olemme esittäneet tarkkoja ja objektiivisesti tarkistettavissa olevia numero tietoja, jotka todistavat, että puolueemme on yhdistänyt 4/5 Venäjän tietoisista työläisistä. Se ei ole vähän, kun otetaan huomioon kaikki illegaalisen työn vaikeudet vastavallankumouksellisella kaudella.

Jos Venäjällä olisi ollut mahdollista »yhtenäisyys» sosialidemokraattisen taktiikan pohjalla, ilman »Naša Zarjan» ryhmän erottamista, niin miksi sitten meidän monilukuiset vastustajamme eivät ole saaneet sitä aikaan *edes keskenään?* Vuoden 1912 tammikuusta on kulunut kokonaista 31/2 vuotta, ja koko tuona aikana vastustajamme eivät ole parhaimmasta tahdostaan huolimatta voineet muodostaa sosialidemokraattista puoluetta meitä vastaan. Tämä tosiasia on puolueemme parhain puolustus.

Puoluettamme vastaan taistelevien sosialidemokraattisten ryhmien koko historia on hajaannuksen ja rappeutumisen historiaa. Maaliskuussa 1912 poikkeuksetta kaikki »yhtyivät» herjaamaan meitä. Mutta jo elokuussa 1912, jolloin muodostettiin meitä vastaan niin sanottu elokuun blokki, näiden ryhmien keskuudessa alkoi hajaannus. Osa ryhmistä eroaa blokista. Nämä ryhmät eivät pysty muodostamaan puoluetta ja Keskuskomiteaa. Ne muodostavat vain Organisaatiokomitean »yhtenäisyyden palauttamista varten». Mutta itse asiassa tuo Organisaatio. komitea osoittautui Venäjällä toimineen likvidaattoriryhmän tehottomaksi suojukseksi. Koko elokuun blokin ainoana ryhmänä, joka teki työtä joukkojen keskuudessa koko Venäjän työ väenliikkeen valtavan nousun ja vuosien 1912-1914 joukkolakkojen kaudella, oli Naša Zarja-ryhmä, jonka voima on sen yhteyksissä liberaaleihin. Ja vuoden 1914 alussa elokuun blokista eroavat virallisesti latvialaiset sosialidemokraatit (puolalaiset sosialidemokraatit eivät kuuluneet siihen), mutta Trotski, eräs blokin johtajista, erosi siitä epävirallisesti ja muodosti taas oman erikoisen ryhmänsä. Heinäkuussa 1914 pidetyssä Brysselin konferenssissa, johon osallistuivat Kansainvälisen Sosialistisen Toimiston Toimeenpaneva Komitea sekä Kautsky ja Vandervelde, muodostettiin meitä vastaan niin sanottu Brysselin blokki, johon latvialaiset eivät yhtyneet ja josta puolalaiset sosialidemokraatit - oppositio - kohta erosivat. Sodan puhjettua tuo blokki hajosi. Naša Zarjasta, Plehanovista, Aleksinskista ja kaukasialaisten sosialidemokraattien johtajasta Anista tulee avoimia sosiališoviniteja, jotka saarnaavat Saksan tappion toivottavuutta. Organisaatiokomitea ja Bund puolustavat sosiališoviniteja ja sosiališovinismin perusteita. Tšheidzen duumaryhmä, vaikka se äänestikin sotamäärärahoja vastaan (Venäjällä jopa porvarilliset demokraatit, trudovikit, äänestivät niitä vastaan), jää edelleenkin Naša Zarjan uskolliseksi liittolaiseksi. Äärimmäiset sosiališovinitimme, Plehanov, Aleksinski ja kumpp., ovat täysin tyytyväisiä Tšheidzen ryhmään. Pariisissa perustetaan sanomalehti »Naše Slovo» (aikaisemmin »Golos»), johon ottavat osaa pääasiassa Martov ja Trotski, jotka haluavat yhdistää toisiinsa internationalismin platonisen puolustamisen ja vaatimuksen, että on saatava aikaan yhtenäisyys Naša Zarjan, Organisaatiokomitean tai Tšheidzen ryhmän kanssa.

250:n numeronsa jälkeen tämän lehden on pakko tunnustaa romahduksensa: toimituksen yksi osa pyrkii yhteyteen meidän puolueemme kanssa, Martov jää uskolliseksi Organisaatiokomitealle, joka moittii julkisesti »Naše Slovo» »anarkismista» (kuten Saksan opportunistit, David ja kumpp., »Internationale Korrespondenz», Legien ja kumpp. syyttävät tov. Liebknechtia anarkismista); Trotski ilmoittaa tekevänsä eron Organisaatiokomiteasta, mutta haluaa kulkea yhdessä Tšheidzen ryhmän kanssa. Kas tässä Tšheidzen ryhmän ohjelma ja taktiikka tämän ryhmän erään johtajan esittämänä. Plehanovin ja Aleksinskin suuntaa edustavan aikakauslehden »Sovremennyi Mir» 5. numerossa vuonna 1915 *Tšhenkeli* kirjoittaa:

*"Jos sanottaisiin, että Saksan sosialidemokratia olisi kyennyt estämään maataan aloittamasta sota, mutta ei tehnyt sitä, niin se merkitsisi joko sitä, että salaa sen kohtaavan barrikadeilla niin oman kuin myös isänmaansa kuoleman, taikka sitä, että katsotaan vierellä olevia esineitä anarkistisen teleskoopin läpi.»**

Näillä muutamilla riveillä on ilmaistu sosialisovinismin koko olemus: tunnustetaan periaatteessa oikeaksi ajatus »isänmaan puolustamisesta» nykyisessä sodassa ja tehdään pilkkaa - sotasensorien luvalla - vallankumouksen propagoinnista ja valmistelusta. Kysymys ei ole lainkaan siitä, olisiko Saksan sosialidemokratia kyennyt ehkäisemään sodan, eikä myöskään siitä, voivatko vallankumoukselliset yleensä mennä takuuseen vallankumouksen onnistumisesta. Kysymys on siitä, käyttäytyäkö sosialistien tapaan vai tosiaankin »kohdataan kuolema» imperialistisen porvariston syleilyssä.

PUOLUEEMME TEHTÄVÄT

Venäjän sosialidemokratia syntyi maassamme tapahtuneen porvarillis-demokraattisen vallankumouksen (1905) edellä ja voimistui vallankumouksen ja vastavallankumouksen aikana. Venäjän takapajuisuudesta saa selityksensä meillä esiintyvien pikkuporvarillisen opportunismin virtausten ja suuntavivahteiden ääretön paljous, ja marxilaisuuden vaikutus Euroopassa sekä legaalisten sosialidemokraattisten puolueiden lujuus ennen sota ovat saaneet meidän mallikelpoiset liberaalimme miltei ihailemaan »järkevää», »eurooppalaista» (ei-vallankumouksellista), »legaalista» »marxilaista» teoriaa ja sosialidemokratiaa. Venäjän työväenluokka saattoi rakentaa puolueensa vain taistelemalla päättäväisesti kolmekymmentä vuolla opportunismin kaikkia ilmenemismuotoja vastaan. Maailmansodan kokemus, joka toi tullessaan eurooppalaisen opportunismin häpeällisen vararikon sekä vahvasti kansallisliberaalimme ja sosialisovinististen likvidaattorien välistä liittoa, lujittaa meissä yhä enemmän sitä vakaumusta, että puolueemme pitää kulkea edelleenkin samaa johdonmukaisesti vallankumouksellista tietä.

Teksti kirjan Lenin, V. I. Valitut teokset 4. osassa. Osa 2. Moskova: Edistys, mukaisesti. Loppuviitteitä ei tähän julkaisuun ole liitetty.

Lenin, Vladimir – Zinovjev, Grigori 2005. Sosialismi ja sota. Sosialismi.net.

* *Sovremennyi Mir.*, 1915, n:o 5, s. 148. Trotski sanoi hiljakkoin, että hän pitää tehtävänään kohottaa Tšheidzen ryhmän arvovaltaa Internationaalissa. Tšhenkeli tulee epäilemättä puolestaan kohottamaan Internationaalissa yhtä tarmokkaasti Trotskin arvovaltaa...